DIGIRAHAÄRI

Kui välja ilmuvad rahapuu pakkujad

“Suur tänu Äripäevale, et sellised lood avalikkuse ette toote,” sõnas finantsinspektsiooni juht Kilvar Kessler artikli kohta, mis rääkis digirahaärist Ultimate Business World. Inspektsioon võttis äri uurimise alla. ▶ 6

PANGANDUS

Nordeal on Rootsist kolimisega tõsi taga

“See ei ole bluff, meil on tõsi taga,” kinnitas eile Nordea pank plaani kohta kolida peakontor Rootsist ära. Opositsioon andis turmtuld aga valitsuse pihta, taunides maksupoliitikat, mis firmad riigist lahkuma ajab. ▶ 10–11

INVESTOR

Vormel 1 aktsionärid ilma õigusteta

Jaanuarist on börsil maailma üht populaarsemat spordivõistlust, vormel 1 võidukihutamise sarja omav firma. Kuigi võistlussarja tulevik võib ilus paista, soovitab Äripäev investoritel firma aktsiast eemale hoida. ▶ 18–19

Äripäev

Ausalt ja kartmatult

PÄEVA TEGIJA ▲

ERR valis juhiks meeskonnamängija

Eile valis Eesti Rahvusringhäälingu nõukogu uueks juhiks **Erik Roose**. “Temaga varem koos töötanud inimesed kinnitavad, et tegemist on suurepärase meeskonnamängijaga. See on omadus, mida ERRi juht hädasti vajab,” märkis nõukogu esimees Agu Uudelepp. Oma arvamusloos kirjutas Roose ERRi kohta, et see pole paljude muutuste ettenägemisel ja nendega kaasaskäimisel olnud kõige tragim. “Seetõttu on see esimene väljakutse, mida peab hakkama lahendama,” lubas ta.

Neljapäev, 16. märts 2017
nr 52 (5650) **3 eurot**

EUR/USD	USD/EUR	EUR/SEK	EUR/RUB	NordPool	Euribor
1,0625 ▲	0,9412 ▼	9,5411 ▲	62,7938 ▼	28,83 ▲	-0,241 ▲

ÜLEVÕTMINE

Õngitseb Eesti busse

Saksa riigifirmale Deutsche Bahn kuuluv bussifirma Arriva kompab Eesti turgu ning käis kohalikel bussifirmadel ükshaaval kosjas. ▶ 4-5

▲ **Eesti maakonnaveod on jagunenud peamiselt nelja suure vedaja vahel – Atko, GoBus, Hansabuss ja Sebe.** FOTOD: BUSSIFIRMAD

LÜHIDALT

Äripäev otsib kõige tähtsamaid töötajaid

Kui Sinu ettevõttes on mõni tubli ja entusiastlik töötaja, kes on ettevõtte tulemusi parandanud midagi uut välja mõeldes, vaimukalt seni tehtut muutes või geniaalselt probleemi lahendades, siis anna meile sellest teada!
Äripäev otsib Eesti suurettevõtetest võtmetöötajaid, kes räägiksid ühest suurest väljakutsest, parandusest või uuendusest, mille nad on oma organisatsioonis teinud ja millel on olnud mõõdetav tulemus. Ootame, et see inimene räägiks, milline probleem või väljakutse tema ees seisis, kuidas ta selle lahendas, milline on uuenduse/muudatuse mõõdetav tulemus, mida ta teeks tagantjärele asja hinnates teisiti ja mis oleksid tema soovitused kolleegidele teistes Eesti suurettevõtetes.
Üleskutse eesmärk on leida häid kogemuslugusid võtmetöötajate kogemusfestivalile "JAH! 2017", mis toimub 12. mail Tallinnas. Kogemusfestivalil jagatavate lugude eesmärk on praktiliste kogemuste vahendamine, osakonnajuhtide omavahelise suhtluse ja üksteiselt õppimise areeni loomine.
Usume, et koos lugejatega leiame üles varjatud kangelaste rääkimata lööd ja saame koos näidata vastutaval kohal töötamist kui lõbusat pidevat väljakutset, inspiratsiooni ja edasiliikumist. Kogemusfestival on kohtumispaik keskastmejuhtidele-osakonnajuhtidele, kus nad saavad oma organisatsiooni uhkusega esindada.
Kõik head ideed ja vihjed on oodatud Äripäeva konverentside toimetuse juhi Marili Niidumaa meilipostkasti marili@aripaev.ee hiljemalt 23. märtsiks 2017.

▲ **Reimo Metsa advokaadibüroo nõuab taanlastelt tasuta esitletud teenuse eest raha sisse.** FOTO: MADIS VELTMAN/DELFI/EKSPRESS MEEDIA

INKASSONÕUDED

Reimo Metsa firma pahandab taanlasi

Reimo Metsa advokaadibüroo nõuab skandaalse äri lõksu langenud taanlastelt raha sisse.

KRISTEL HÄRMA
kristel.harma@aripaev.ee
Äripäev

Taani väljaanne Ekstra Bladet kirjutab, et Reimo Metsa advokaadibüroo Storm & Mets eirab Taani kohtuotsust ja saadab taanlastele illegaalseid arveid. Metsa büroo töötab veebiportaali bilenspris.com heaks, mis pakub väidetavalt auto tasuta hindamise teenust. Kliendile saadetakse siiski arve ja raha nõuab sisse Metsa advokaadibüroo.

Taani tarbijaombudsman arutab teemat Eesti tarbijakaitseametiga ning samuti Soome ja Rootsi vastavate asutustega, kus on samuti esinenud samasuguseid juhtumeid. Rahanõuded tulevad taanlastele seekord eesti keeles ja läbi Eesti kohtuotsuse. Taanis on leitud, et Eesti kohtuotsus ei saa olla rahanõudmise alus, sest see ei ole Eesti kohtu otsustada ning asja saab arutada üksnes Taani kohus. Samuti peavad nõuded olema esitatud taani keeles.

Mets: maksekäsud otsustab kohus

Reimo Mets vastas Äripäevale, et Law Office Storm & Mets OÜ tegeleb inkassonõuete sissenõudmistega. "Meie ülesanne ei ole olla õigusmõistja selle üle, milline on nõuete legaalne alus, sellega tegeleb igas ELi liikmesriigis kohus," ütles Mets ja lisas, et inkassoteenuse pakkumisel on paratamatult palju isikuid, kes ei soovi oma võlga tunnistada ja jõuavad enamasti kohtusse, kes ütleb, kummal poolel on õigus.

"Saame kinnitada vaid üldiselt, et ka Taani saadetud nõuete puhul on mitu täitmisele pööratud lahendit juba tehtud. Seda näitab ka Eesti kohtu tehtud maksekäsk, millel on kohtuotsuse jõud ja mis kuulub täitmisele vastavas liikmesriigis," sõnas ta. Ta rõhutas, et maksekäsud otsustab siiski kohus, seega on kohus kontrollinud nende tegemise eeldusi. "Isegi kui on olemas mingid tagaseljaotsused Taani tarbijakaitse ombudsmani poolt, siis legaalselt allume oma tegevuses Eesti õigusele ja Eesti Vabariigi tarbijakaitseametile, kes pole Storm & Metsa poole pöördunud ega ühtegi ettekirjutust teinud."

> **Ettevõte pakub internetis autohindamisteenust, mis ei vasta seaduses esitatud nõuetele ja seega ei ole tarbijatel maksekohustust.**
> **tarbijakaitseameti kommunikatsioonieksper Pille Kalda**

Mets lisas, et tema ettevõte Law Office Strom & Mets OÜ ei ole seotud lehega autopriser.net ning nad ei esita arveid, vaid nõuavad võlgu sisse ja kõik on kooskõlas Eesti Vabariigi seadustega. "Lisaks on väärväide, et tegemist oleks mingilgi moel illegaalse tegevusega. Vastupidi, tehtud kohtulahendid kinnitavad, et nõude õiguslikud alused on olemas ja võlglased, kes ei täida oma kohustusi tähtaegselt, kohustuvad tasuma täiendavalt ka menetluskulud," ütles ta

Enne Taanit ärritasid sama äri võlanõuded rootslasi.

Tarbijakaitseamet: tarbijad ei pea maksma

Tarbijakaitseameti kommunikatsioonieksper Pille Kalda ütles, et veebilehekülge autopriser.net haldab ettevõte U.P.S.F. OÜ, kes ei ole tarbijakaitseametile võõras. "Ettevõte pakub internetis autohindamisteenust, mis ei vasta seaduses esitatud nõuetele ja seega ei ole tarbijatel maksekohustust. Tarbijatelt nõuab arve tasumist Law Office Storm & Mets, mis on äriregistri andmetel oma nime hiljuti muutunud ja uus nimi on Law Office Norden OÜ," lisas Kalda.

Kalda kinnitusel on nad tihedas suhtluses oma Rootsi, Norra ja Taani kolleegidega, kus tarbijatel on selle autohindamisteenust pakkuva ettevõttega probleeme. Tarbijakaitseamet on U.P.S.F. OÜ suhtes algatanud järelevalvemenetluse, mille käigus koostatud ettekirjutusega nõudis amet ettekirjutuses viidatud puuduste kõrvaldamist. "Näiteks peab ettevõte veebis maksekohustusest teatama arusaadavalt, kui nupule vajutusega kaasneb kohustus maksta. Ainult "telli" või "tahan" ei ole piisavad."

Kalda ütles, et ettekirjutuse täitmise tähtaeg oli nädal aega tagasi ning kauplejа on kinnitanud ettekirjutuse kättesaamist, kuid ei ole edastanud vastust täitmise kohta. Kauplejale edastati otsus sunniraha 2000 eurot määramise kohta, kuna ettevõtja ei kõrvaldanud ettekirjutuses viidatud puudusi. "Sunniraha maksmise tähtaeg on 27. märtsil ning samal ajal saabub ka tähtaeg ettekirjutuse vaidlustamiseks. Kaalume paralleelselt ka muude meetmete rakendamist, kuna tõenäoliselt ei piisa üksnes tarbijakaitseameti käsutuses olevate meetmete rakendamisest," nentis Kalda.

Kalda ütles, et lisaks järelevalvemenetlusele on tarbijakaitseameti osakonnana töötav ELi tarbija nõustamiskeskus lahendanud teiste riikide tarbijatelt laekunud kaebusi. Tema sõnul on see kaupleja olnud tavaliselt valmis kaebuste asjaolusid läbi vaatama ja vastama. "Enamasti on nad jäänud seisukohale, et täidavad korrektselt kõiki direktiivist tulenevaid nõudeid. Osa kaebuste puhul on ettevõtja siiski nõustunud oma nõuetest tarbijate suhtes taganema."

reklaamitoimetaja Marina Altmaa
tel 667 0161
marina.altmaa@aripaev.ee

PALJU ÕNNE, ÄRIPÄEVA LUGEJA!

Sinule kirjutab Eesti parim ajakirjanik, sinule pildistab Eesti parim fotograaf ja kõik see ilmub Eesti parima kujundusega ajalehes

Eesti Ajalehtede Liidu 2016. aasta ajakirjanduspreemiate võitjad:
Koit Brinkmann – aasta ajakirjanik
Estel Eli – kogu kujunduse kuldauhind
Ivar Kuldver – kogu kujunduse kuldauhind
Andras Kralla – aasta pressifoto, aasta uudisfoto, aasta portreefoto

toimetaja Harry Tuul
tel 667 0111
toimetajad@aripaev.ee

Äripäev
16. märts 2017

Nad on käinud ühte ja teist kompamas, aga rohkem ei oska öelda. Praegu pole ühtegi uudist, müügitehingut Arrivaga plaanis ei ole.

▼ **GoBusi omanik Tiit Pruuli.** FOTO: ERIK PROZES

ÜLEVÕTMINE

Saksa hiiglane kalastab Eesti

Saksa riigifirmale Deutsche Bahn kuuluv bussifirma Arriva tahab haarata tüki Eesti turust. Arriva on kohtunud pea kõigi Eesti suuremate bussifirmadega ning väidetavalt jäi sõelale Tiit Pruuli ja Marcel Vichmanni GoBus, kuid tehinguni pole jõutud.

MARGE VÄIKENURM
marge.vaikenurm@aripaev.ee

Äripäev

"Olete kolmas ajakirjanik, kes sel teemal tahab rääkida. Ma ei tea, mis jutud need on, aga allikas ei ole väga usaldusväärne," kommenteeris GoBusi omanik Tiit Pruuli.

Laia haardega, näiteks Suurbritannias ja Rootsis kanda kinnitanud Arriva uuris Superbusi kärarikka turule trügimise varjus Eestis maad juba kaks aastat tagasi. Praeguseks on Superbus skandaali tuules Eesti tolmu jalgelt pühkinud, kuid Arriva püsib jätkuvalt siin.

Istus GoBusiga maha

Arrivaga kohtus GoBus eelmisel aastal. "Nad on käinud ühte ja teist kompamas, aga rohkem ei oska öelda. Praegu pole ühtegi uudist, müügitehingut Arrivaga plaanis ei ole," lausus Pruuli.

Kui tõenäoline on, et millalgi on? "Kolm protsenti," kostis Pruuli.

GoBusi teine omanik Marcel Vichmann on konkreetne, kui küsida, kas Arrivaga käivad läbirääkimised. "Ei," ütles ta. Sellele, kas läbirääkimised on käinud, ta ei vastanud. "Igasuguseid läbirääkimisi on olnud paljudel paljudega."

Meil kindlasti ei ole kehv seis. Kõik kadestavad meid.

GoBusi juhatuse liige Enn Randmaa

Sama kidakeelne püsis GoBusi omanikfirma Go Groupi juht Jüri Etverk, sõnades, et isegi kui nad on Arrivaga kohtunud, ei saa ta sellest rääkida.

Pikemalt kosjas

Arriva keskendus eelmisel aastal ning aasta varem avaliku maakonnaveo ettevõtete külastamisele – turg on jagunenud peamiselt nelja suure vedaja vahel – Atko, GoBus, Hansabuss ja Sebe.

Kohtumised organiseeris EAS eesotsas Toomas Kästikuga, kes kuulub välisinvesteeringute projektimeeskonda.

Nüüd, intervjuu ajal tekkisid Kästikul vastuste asemel pigem küsimused. "Kust te sellest protsessist kuulsite?" Tõdemuse peale, et ta aitas Arrival turul ringi vaadata, uuris Kästik, kust info pärineb.

Millal Arriva EASi pöördus? "Aga millal see lugu tuleb?" küsis Kästik vastu. "Mina ei saa seda teemat kommenteerida. Kõik, mis puudutab Eesti ettevõtluskeskkonna arengut positiivses suunas, on täiesti üheselt positiivne."

Arrival on huvi laieneda – nii kirjeldati Äripäevale, kuidas EAS kohtumisi põhjendas. Arriva mainis vestlustes veel Lätit ja Leedut, seega ilmselt käis ta ka naabritel kosjas. Mõistlik, tõdevad ettevõtjad, sest nii suurel ettevõttel poleks kasulik pühenduda vaid Eestile.

Arriva sõidab Stockholmi lääneosas ning väidetavalt võitis töö alapakkumisega. "Kuna ta kuulub Deutsche Bahnile, siis on neil jaksu seda miinust kinni taguda," märkis üks Eesti turul tegutseja ja tõmbas paralleeli Arriva ja Veolia vahele. Viimane oli samuti bussitranspordis sees ja tegi Arrivaga sarnaseid pakkumisi Skandinaavia maades. Mõne aja pärast aga põrus. Kohalikud vedajad kaotasid turu, Veolia pakkis asjad kokku. Samuti võib minna Arrivaga, oletatakse.

Praegu vaatavad turuosalised üksteisele küsivalt otsa, küsiv pilk olevat olnud ka majandusministeeriumil: "Kas Arriva ostab GoBusi? Kas sa tead midagi?" Valitseb üldine seisukoht, et kus suitsu, seal tuld. Väidetavalt pidurdab tehingut hinnaküsimus.

Arriva kommunikatsioonijuht Alison Cole kommenteeris Äripäevale, et nad hoiavad silmad lahti ja aeg-ajalt on uurinud võimalusi kõigis Balti riikides. Praegu laienemiseks plaani pole.

Majandusministeeriumi teede- ja raudteeosakonna juhataja Ain Tatter kinnitas Arriva huvi, viimati nägid nad neid läinud sügisel. "Oleme kohtunud, aga me ei kommenteeri selle kohtumise sisu."

Mis Arriva võimaliku turule sisenemise järel juhtuks, sõltub Tatteri hinnangul sellest, kuidas Arriva seda teeks. "Kas teeb midagi uut või ostab kellegi."

Huvitav areng

Häirekella pani turuosaliste peas helisema hiljutine Tartu linna hange, kus GoBus suutis pakkuda kõige madalamat hinda: 6,6 miljonit eurot. Talle järgnes 800 000 eurot kallima pakkumisega Hansa Bussiliinid, kes lubas sõita 7,4 miljoni euroga. Hansa Bussiliinide kannul püsis Eesti Buss 7,5 miljoni euroga. Tööd jaguks võitjale kümneks aastaks. Praegu näib, et GoBusil on leping põhimõtteliselt taskus.

GoBusi pakkumine teenis teiste silmis välja sildi "hüsteeriline". "Tartu hange on tõehetk. Kas GoBus teeks sellise pakkumise, kui poleks muud mõtet? Näiteks äramüümine. Ei saa olla, et teised arvutasid valesti," imestas üks ettevõtja. "Kui mina oleksin Arriva, siis mind huvitaks ettevõte, kellel on kõige rohkem äsja võidetud hankeid. See kindlustaks mulle olukorra, kus saaksin rahulikult turul sisse elada."

Veel näivad turuosalistele kõnekad GoBusi majandustulemused. Omakapitali jagub GoBusil miljon eurot. 2015. aasta käive oli bussifirmal 17,7 miljonit eurot ja kahjum pea 1,6 miljonit eurot.

"Nii suurel ettevõttel on ainult miljon eurot omakapitali ja suur kahjum. Kuidas pangad talle raha annavad? Investeerida tuleb Tartus uutesse bussidesse umbes 16–18 miljonit eurot," ütles anonüümseks jäänud tegija.

Sebe juhatuse liige Malle Raud mäletab kohtumiselt Arrivaga, et toona huvitas neid Vilniuse linna hange, samuti kõik need liinivedude hanked, kus sõidaks vähemalt 90

Arriva on juured alla ajanud enamikus Suurbritannia linnades ja viimasel ajal kasvatanud turuosa Rootsis. FOTO: EPA

MIS ON MIS
Arriva

Pärineb Ühendkuningriigist Sunderlandist, kus siiani asub ettevõtte peakontor.
Kasvas välja 1938. aastal perekond Cowie asutatud mootorrattapoest.
Üks Euroopa suurimaid transpordifirmasid, mis kuulub Deutsche Bahnile ning vastutab kontserni regionaalsete vedude eest väljaspool Saksamaad. Deutsche Bahn ostis Arriva 2010. aastal.
Töötajaid 60 000 veab üle 2,2 miljardi reisija 14 Euroopa riigis.
Pakub peale bussiliikluse ka teisi transpordivahendeid, alustades trammidest ja rongidest ning lõpetades veebussidega.
1994. aastal asutatud Deutsche Bahn AG tegutseb ühtekokku 130 riigis, pakub tööd 300 000 inimesele ning veab üle Euroopa 11 miljonit inimest päevas.

bussiturul

bussi. Selle mahu suudaksid välja mängida Tallinn, heal juhul Tartu. Hugo Osula firmad Arriva orbiidile ei jäänud. "On teada, et Hugo ei müü oma firmasid."

Raud usub, et GoBusi majanduslik olukord kinnitab: suurte investeeringute jaoks finantseerija leidmine Eesti turult võib olla neile suletud.

"Nad peavad endale kindlasti investori leidma. GoBusile oleks see väga hea äriidee, neil on avaliku liiniveo turul laienemiseks vinged perspektiivid olnud, aga olukord on tänaseks selline, nagu on," ütles Raud ja oletas, et GoBusi müük võiks olla üks võimalus kahjumlikust avaliku liiniveo ärist väljumiseks.

GoBusi juhatuse liige Enn Randmaa ütles, et nad saaksid Tartus tööga hakkama ja finantseeringule on kindlasti mõeldud. Kuidas seda rahastataks, jättis Randmaa enda teada. "Ei ole võimalik täpsustada."

Randmaa kiidab GoBusi. "Meil kindlasti ei ole kehv seis. Kõik kadestavad meid. Meil läheb hästi, kõik on korras."

Raud pakkus välja, et võib-olla kurameerib Arriva ka Hansabussiga.

Hansabussi juht Neeme Tammis kinnitas, et läbirääkimisteni nad Arrivaga ei jõudnud, seega Hansabussi müüki plaanis ei ole. "Ilmselt meie ettevõte neile ei sobinud."

Tuttav võõras

Peale bussiettevõtete, EASi ja majandusministeeriumi on Arriva suhteid loonud maanteeametiga, mille ühistranspordi osakonna juhatajale Kirke Williamsonile on Arriva inimesed varasemast tuttavad. Nimelt ristusid nende teed viimati paar aastat tagasi, kui Williamson veel Eesti Bussi palgal oli. Tema oli üks, kes Arrivale Sebet tutvustas. Arriva käis maanteeametis oktoobris.

"Praegu lihtsalt vestlesime Eesti maakonnaliikluse teemal. Kuidas on hanked korraldatud, bussijuhtide miinimumpalgast, ühistranspordi hinnaindeksist, arengusuundadest, ühistransporditurust," kirjeldas Williamson Arriva ja EASi ühist külaskäiku. "Sellest, kas nad plaanivad kedagi ära osta, ei olnud juttu."

Uuesti pidi Arriva maanteeameti uksest sisse astuma selle aasta veebruari keskel. "Arriva esindajatel tuli midagi ootamatut vahele ja kohtumine jäi ära."

Williamson hoiab endale mõtted sellest, kuidas Arriva turuletulek siinset maastiku kujundaks. "Ei hakka selle üle spekuleerima enne, kui vajalik otsus Eesti turule sisenemiseks on tehtud," sõnas ta. Samuti ei spekuleeri ta tõenäosuse üle, et Arriva ostab GoBusi või mõne teise tegija.

Ka Atko Liinide juht Margo Tomingas väldib oletamist. "Kui te mõne poisiga kohtute, siis ei tähenda see, et kohe tehing käsil on," teatas Tomingas.

"Oleneb, kas Arriva leiab võimaluse, on valmis piisavalt raha maksma. Konkurents on igal juhul edasiviiv. Kõiki ettevõtteid huvitab laienemine, võib-olla on neil ka rohkem *know-how*'d pakkuda, kui siin juba on. Võib-olla on neil paremad logistilised programmid ja sisseostutingimused," rääkis ta.

Tomingas ütles, et ta ei saa kommenteerida, kas Arriva on Atkoga laua taga istunud. "Ma ei kinnita ega lükka seda ümber," sõnas ta ja lisas, et GoBusi teemaga ta kursis kindlasti ei ole.

EESTI RAUDTEE
pidevas liikumises

AS Eesti Raudtee on raudteetaristut majandav ning raudteeadministratsiooni rolli täitev ettevõte, mille ajalugu ulatub 146 aasta taha. AS Eesti Raudtee hoolitseb raudteetaristu arendamise ja korrashoiu, sujuva opereerimise ning efektiivse ja ohutu liikluskorralduse eest nii kauba- kui reisijateveol. AS Eesti Raudtee aktsiad on 100% riigi omanduses ja ettevõttes töötab üle 800 inimese.

AS Eesti Raudtee kuulutab välja konkursi

JUHATUSE ESIMEHE – PEADIREKTORI

leidmiseks

Juhatuse esimehe – peadirektori ülesandeks on ettevõtte terviklik strateegiline juhtimine ning äriprotsesside eesmärgipärane arendamine ja elluviimise korraldamine; riikidevaheliste raudteealaste suhete arendamisele, reisijateveo kvaliteedi kasvule ja kaubavedude konkurentsivõimele kaasaaitamine ning raudteetaristu tõrgeteta ja efektiivse töö juhtimine kindlustamaks riiklikus „Transpordi arendamise kavas aastani 2020" seatud eesmärkide saavutamist.

AS Eesti Raudtee pakub eneseteostust võtmetähtsusega taristu arendamisel ning kogu raudteesektori arengu suunamisel ja rahvusvaheliste suhete korraldamisel.

Konkursil osalemiseks eeldatakse kandidaadilt:
- Kõrgharidust
- Vähemalt 5-aastast suure või keskmise ettevõtte juhtimise ja välissuhtluse kogemust, soovitavalt logistika, transporditaristu või selle ehitamise, rahvusvahelise müügi või muus teenusepõhises valdkonnas
- Võimekust töötada riiklike regulatsioonide ja nende muutmise nimel
- Meeskonna loomise ja juhtimise kogemust
- Tugevat tulemustele orienteeritust ja saavutusvajadust
- Avatud ja arengule suunatud mõtteviisi, head eneseväljendusoskust, koostöö- ja suhtlemisoskust
- Väga head eesti, vene ja inglise keele oskust

Konkursi viib läbi ja sobivate kandidaatidega võtab ühendust personaliotsingufirma Amrop.

Kandideerimiseks palume saata elulookirjeldus (CV) märgusõnaga **„Eesti Raudtee juhatuse esimees"** aadressile regina.okas@amrop.com **hiljemalt 22.03.2017**. Esitada võib ka muid kandidaati iseloomustavaid materjale (soovituskiri, eelmistel töökohtadel saavutatut kajastavad muud materjalid jmt).

Lisainfo: Ott Karolin või Avo Kaasik, Amrop, tel 6408700

Kandidaatide hulgast teostab valiku ja nimetab juhatuse esimehe – peadirektori AS Eesti Raudtee nõukogu. Nõukogu jätab endale õiguse sobivate kandidaatide puudumisel jätta juhatuse esimees-peadirektor nimetamata ning korraldada uus konkurss. Kõigi konkursil osalejate konfidentsiaalsus tagatakse. Valituks osutunud kandidaat peab enne tööle asumist läbima julgeolekukontrolli.

Kogu info välisõppe kohta messil Tallinnas

19. märts Tallinn

Radisson Blu Hotel Olümpia

Konverentsikeskus, Liivalaia 33

11.00 - 18.00 **Tasuta sissepääs**

Info esmaallikast – välisõppeasutuste esindajatelt.

www.balticcouncil.ee

BALTIC COUNCIL
FOR INTERNATIONAL EDUCATION

Tallinn, Narva mnt 7
☎ 6998300
54544855

FI uurib Äripäeva kajastatud digiraha äri

Finantsinspektsiooni juht Kilvar Kessler lubas Äripäevas ilmunud loo peale digirahaäri UBW tegevust uurida.
FOTO: ANDRES HAABU

MIS ON MIS
UBW

UBW panustab reklaamipakettide müügile (müüakse võimalust avaldada tulevikus loodaval digitaalsel turul reklaami), andes kasutajatele vastu ka virtuaalset valuutat, mida tuntakse UBW coini nime all. Lisaks on kasutajatele müüdud nn UBW bitze, millega saab kaubelda spetsiaalses keskkonnas.
Müük käib võrkturunduse teel, ent firma enda advokaadid hoiatasid, et ettevõtmise mõni osa on püramiidskeemi moodi.
UBW kliendid saavad raha teenida sellega, et värbavad uusi kliente seitsme tasandiga püramiidilaadse struktuuri jaoks, kus iga värbaja all on 3000 inimest.

Kaalun ka sellist lahendust, kus need inimesed, kes tunnevad end petetuna, saaksid sisse makstud raha täies ulatuses tagasi.

UBW omanik Paal Juul Aschjem

Finantsinspektsioon hakkas pärast Äripäeva uurivat artiklit võrkturundus- ja digirahaäri Ultimate Business World tegevust uurima.

PIRET REILJAN,
RUNE YTREBERG
(DAGENS NÆRINGSLIV)
aripaev@aripaev.ee
Äripäev

Samuti teatas üks loo peategelasi, oma seotust Ultimate Business Worldiga (UBW) varjanud norrakas Jim Aleksander Anderson, et maksab UBW omanikfirmale tagasi kogu saadud tasu äri kontseptsiooni loomise eest – kuni 300 000 eurot.

"Me uurime UBW tegevust. Suur tänu siinjuures Äripäevale, et sellised lood avalikkuse ette toote," sõnas finantsinspektsiooni (FI) juht Kilvar Kessler.

Ta lisas, et majanduskeskkonna paranedes, kui inimestel hakkab raha üle jääma, ilmuvad välja igasugused rahapuu lubajad. Inimesed peaksid Kessleri sõnul olema väga tähelepanelikud, kuhu nad oma raha paigutavad, ning endale põhjalikult selgeks tegema, millise teenusepakkujaga on tegu. "Meie soovitame oma raha paigutamisel eelistada järelevalve alla kuuluvaid ettevõtteid, kuigi esmapilgul võivad sealsed tingimused olla vähem soodsad võrreldes mõne teisega," ütles FI juht.

Äripäev ja Norra majandusleht Dagens Næringsliv kirjutasid eelmisel nädalal koostöös UBW varjatud poolest, nii Anderson rollist kui ka viidetest püramiidskeemile. Anderson ütles UBWga seotuse ilmsiks tuleku järel, et tema oli see, kes UBW kontseptsiooni Eesti ettevõtte Manhattan Securities jaoks välja töötas ning tasuks selle eest lepiti kokku 300 000 eurot.

Anderson päästab oma mainet

Nüüd, pärast kajastusi, tahab ta saadud tasu Manhattan Securitiesele tagasi maksta. "Ma kavatsen kõik tagasi maksta, mis UBW-lt minu kontole on tulnud," ütles Anderson pärast artiklite ilmumist Dagens Næringslivile. "Ma ei soovi, et mu nimi uuesti porri tambitakse," põhjendas ta.

Anderson ütles, et ei taha enam UBWst mingit tulu. "Ma ei taha, et seda meedias minu vastu ära kasutatakse, et ma sellest firmast raha olen saanud. Sel põhjusel olen otsustanud nii toimida."

UBW taga oleva Manhattan Securitiese omanik Paal Juul Aschjem märkis: "Vastab tõele, Jim helistas ja andis mulle teada, et kavatseb tagasi maksta kõik, mis tema firmale on makstud."

Anderson oli Jim Woldeni nime all üks püramiidilaadse ettevõtte T5PC asutajatest, kus üle 50 000 inimese kaotas ligi miljard Norra krooni (113 miljonit eurot), kui ettevõte 2004. aastal pankrotti läks. Anderson teenis T5PCga väidetavalt üle 40 miljoni Norra krooni ja oli selle äri tõttu ka uurimise all, kuid süüdi teda ei mõistetud. Küll aga on ta süüdi mõistetud paaris maksukuriteos.

Anderson muutis Woldeni nime Andersoniks pärast T5PC skandaali ja ütleb, et ei taha, et ta nimi uuesti võrguettevõttega seoses mutta kistakse. "Ma tegelen nii paljude põnevate asjadega, et ma ei soovi, et mu nimi veel üks kord sellega määritakse, et seostatakse see uuesti võrkturundusega," ütles Anderson ja täpsustas, et on UBWst väljunud ega oma ettevõttega enam mingit pistmist. "Inimestel on aeg saada minust õige ettekujutus, kes ma selline olen," ütles Anderson.

Võrkturundus on ettevõtlusmudel, mis on üles ehitatud liikmete võrgustikule ja toodete müügile, kus tulu jaotatakse võrgustikus. Võrkturunduse kriitikud leiavad, et võrgustik sarnaneb hierarhilise püramiidiga ning et ettevõtlusmudelil on palju sarnasusi püramiidskeemiga.

Aschjem on intervjuus Äripäevale eitanud, et tegemist on püramiidskeemiga, kuna kliendid ei teeni sellest, et värbavad uusi liikmeid, vaid hoopis "pakettide müümisest". Ta on lubanud muuta UBWd tutvustavat reklaamteksti, et mitte sattuda vastuollu reeglitega, mis püramiidskeemid keelavad.

"Kaalun ka sellist lahendust, kus need inimesed, kes tunnevad end petetuna, saaksid sisse makstud raha täies ulatuses tagasi," ütles Aschjem pärast Äripäeva ja Dagens Næringslivi artikleid.

UBW on kasutajatele võlgu

Nii Eestis kui ka Norras on UBW kliendid Äripäevale ja Dagens Næringslivile öelnud, et UBW pole kasutajatele tähtaegselt lubatud väljamakseid teinud. Aschjem kinnitas makseprobleeme: "Ettevõtte alustamisega seotud probleemide tõttu oleme maksetega hilinenud." Ta lisas, et kliendid, kes on firmalt nn UBW bitze ostnud, saavad hilinenud maksete eest kokku umbes 85 000 eurot kompensatsiooni.

Grupp Norra investoreid, kes laenas ettevõttele 400 000 eurot, pole samuti laenu tagasi saanud, nagu kokku lepiti. "Ettevõtte alustamisega seotud probleemide tõttu oleme sellega hilinenud," ütles Aschjem ja lubas, et kõik saavad oma raha tagasi.

UBWsse on kaasatud mitu norralast, keda teatakse varasematest püramiidilaadsetest ettevõtetest. Johannes Solstad, kes on koos Aschjemiga Manhattan Securitiese juhatuse liige, tegutses eespool kirjeldatud T5PCs. Lisaks on ühe UBW võrgustiku töötaja vastu Norras esitatud hagi seoses USA Ponzi skeemiga Zeekrewards. Dagens Næringslivi kommentaaripalved talle on jäänud vastuseta.

"See inimene on võrgustiku sõltumatu töötaja nagu paljud teised. Mis puudutab Zeekrewardsi, siis ei tea me sellest midagi," ütles Aschjem Dagens Næringslivile, olles pärast kriitilisi artikleid teel oma Hispaania päikeserannikul asuvasse suvemajasse.

UBW tegevjuhi töökogemus võib olla bluff

UBW veebilehel teatatakse, et ettevõtte tegevjuhil, norrakal Frøystein Bakkel on ulatuslik ettevõtluskogemus firmadest Pareto ja ABG Sundal Collier.

Kumbki ettevõte ei kinnita, et mõni Frøystein Bakke oleks nende juures kunagi töötanud.

"Frøystein Bakke ei ole meie töötajate hulgas olnud," ütles ABG Sundal Collieri kontroller Eirik Moberget. Küsimuse peale, kas ta on täiesti kindel, et Bakke ei ole ettevõtte palgal olnud, vastas Moberget, et neil ei ole registris ühtegi Bakket. Rohkem ta sel teemal rääkida ei soovinud.

Oma LinkedIni profiilis väidab Bakke, et töötas aastatel 2007–2009 Paretos. "See ei vasta tõele, et ta töötas Paretos. Ma olen siin töötanud aastast 1994, ma oleksin seda teadnud," ütles Pareto ASi finantsdirektor Uno Grønlie.

Firma Pareto Securities personaliosakond teatas Dagens Næringslivile, et Bakke pole töötanud ei firmas Pareto Securities ega Pareto Business Management, kuid ei välistanud siiski, et Bakke võis mõnes Pareto paljudest ettevõtetest töötada.

Bakke kirjutab oma blogis, et imetleb Gordon Gekkot, ning poseerib sotsiaalmeedias luksusautode, eralennukite ja mootorpaatide taustal. 2005. aastal mõisteti Bakkele Norras viis kuud vanglakaristust kaheaastase pettuse eest töötu abirahaga. "Kuna ta on karistuse kandnud, siis on see asi minu meelest lõpetatud. Kõik võivad eksida, kuid kohtuotsuse teeb õigusorgan, mitte meie," ütles Aschjem, kelle sõnul peaks Bakke ise oma CV kohta selgitusi andma.

Bakke väidab oma LinkedIni profiilis veel, et on Londoni firma Star Securities direktor, mida ta ka omab. Firma tegevus lõpetati ja see kustutati Suurbritannia registrist 2013. aastal.

"Tahad ruttu rikkaks saada?"

Bakke juhtis krüptoraha ettevõtte Crypto888 emafirmat Senet Holding. Crypto888 peetakse pettuseks ja püramiidskeemiks ning internet on sellekohaseid hoiatusi täis.

"Kas tahad ruttu rikkaks saada? Siin on kõige kiirem viis, liitu juba täna Crypto888ga," kirjutas Bakke oma Twitteri kontol aastal 2015. Sealt läheb link veebilehele crypto888family, mis ahvatleb neid, kes liituvad ja krüptorahasse investeerivad, keskmiselt 11 protsendi suuruse tootlusega nädalas.

"Crypto888 abil on lihtne ja kerge kiiresti rikkaks saada, liitu juba täna," teatas Bakke 2015. aasta novembris, enne kui ettevõtmine 2016. aasta kevadel kinni pandi.

Dagens Næringsliv üritas mitu päeva Bakkelt intervjuud saada ja saatis küsimused ka kirjalikult, kuid Bakke keeldus intervjuust. "See, mismoodi sa oma küsimused oled sõnastanud, näitab, et sa ei ole oma allikaid piisavalt hästi kontrollinud. Rohkem ma ei kommenteeri," ütles Bakke Dagens Næringslivile saadetud e-kirjas.

DIVIDEND

Nortal maksab pea miljoni

Läbi aegade parim majandusaasta lubab Nortalil omanikele dividendiks maksta kokku 800 000 eurot.

Tarkvara- ning ärikonsultatsioonide ettevõtte Nortal tegevuskasum kasvas eelmisel aastal 30%, 5,2 miljonile eurole, teatas ettevõte. Käive oli 43,5 miljonit eurot.

Nortali tegevjuhi ja asutaja Priit Alamäe sõnul oli aasta ettevõttele edukas, sest laieneti kahele suurele turule. "Oktoobris ühinesime Põhja-Euroopa juhtiva turunduse automatiseerimise ettevõttega Element ja sisenesime Rootsi turule. Detsembris laiendas Nortal tegevust Araabia Ühendemiraatides, avades esinduse Dubais," sõnas Alamäe.

Alamäe sõnul oli eelmine aasta Nortalil seni edukaim. "Seetõttu oleme otsustanud maksta oma töötajatele rekordilises mahus boonuseid ja meie aktsionäridele jaotamata kasumist 800 000 eurot dividendi," lisas Alamäe.

Eelmisel aastal maksis Nortal esimest korda aktsionäridele dividendi – pool miljonit eurot.

Nortali tegevjuht ja üks asutajaid Priit Alamäe. FOTO: ANDRES HAABU

Tallinna Sadam ja töötukassa

Möödunud aasta suurima mõjuga projektide hulgast tõi Alamäe välja Tallinna Sadamale arendatud täisautomaatse Targa Sadama lahenduse ja infosüsteemi TETRIS, mis võimaldas töötukassal vastata uue töövõimereformi nõuetele. Eraldi märkis Alamäe ära Invest Easy ettevõtjaportaali loomise, mis aitas Omaanil teha Maailmapanga iga-aastase aruande "Doing Business 2017" ettevõtluskeskkonna lihtsuse edetabelis hüppe, tõustes ettevõtte asutamise kategoorias 127 kohta.

Äripäev kirjutas suvel, et Nortali töötajad ostsid ettevõttes seni investeerimisfondidele kuulunud 50protsendilise osaluse välja, suurem osa Nortalist kuulub nüüd firma juhile Priit Alamäele. Tehingu hind oli 15 miljonit eurot.

ÄRIPÄEV.EE

KES ON KES

Nortali aktsionärid

2016. aasta suve seisuga

Suuremad aktsionärid
Priit Alamäe (75% ettevõttest), Andre Krull, Peeter Smitt, Oleg Shvaikovsky, Taavi Einaste, Juha-Veli Laakkonen, Lauri Tammiste, Harri Koponen, Jarno Raid, Igor Bossenko, Erik Matt, Tanel Käär.
Väiksemad aktsionärid
Erkki Alamäe, Artur Assor, Erno Runola, Tiina Kurg, Remi Talu, Juhan Aasaru, Jan Jasinski, Reimo Siinmaa, Krister Lukka, Toomas Pärna, Polina Morozova, Priit Liivak, Imre Lumiste, Aleksander Solts, Ilhan Nisamedtinov, Tõnis Kängsepp, Ats Albre, Ergin Tuganay, Matti Viitala, Jüri Saarma, Jussi Rauhala.

Märts on Hea Teeninduse Kuu!
MÄRKA JA KIIDA TEENINDAJAT!
www.heateenindus.ee
Peatoetaja: Swedbank

TOORAINE

Nafta hind kerkis 2%

Pärast nädalapikkust hinnalangust tõusis nafta hind ligi 2%, vahendas uudisteagentuur Bloomberg.

Naftabarrel kerkis 2,2%, 48,77 dollarile, samal ajal kui Brenti barrel tõusis 1,9%, 51,91 dollarile.

Hinnatõusu põhjustena näevad Bloombergi analüütikud Rahvusvahelise Energiaagentuuri värsket raportit, mille järgi on USAs naftavarud vähenenud. "Turgudel oli väga tõsine hinnakukkumine, nii et pole üllatus, et hind nüüd üles ronib," ütles CMC Marketsi turustrateeg Michael McCarthy. Eelmisel nädalal langes nafta hind esimest korda detsembrist alates alla 50 dollari, kuna USA otsustas oma tootmist oluliselt laiendada.

Bloombergi analüütikute väitel peaks nafta hind langema alla 30 dollari, et jahutada USA kildanaftatootmisesse suundunud ettevõtete indu.

ÄRIPÄEV.EE

LÜHIDALT

E.ON sai hiigelkahjumi

Kahjum pole Saksa energiatootja E.ONi jaoks midagi uut, kirjutas Handelsblatt, kuid värske number lööb kõik rekordid: möödunud aastal jäädi 16 miljardiga miinusesse.
Suur miinus tuli lehe andmetel endise tütarettevõtte Uniperi tõttu tehtud allahindlustest. Samuti laastas energiahindu võrku paisatud päikese- ja tuuleenergia. Siia lisandub Saksamaa otsus lõpetada tuumaenergia kasutamine. Energiatootjana peab E.ON maksma sel aastal 10 miljardit eurot nn riiklikku tuumaenergiafondi.
Vaatamata kahjumile saavad aktsionärid dividendi: aktsia kohta 21 senti. E.ON loodab raskest olukorrast välja tulla kokkuhoiuprogrammiga, millele on antud nimeks Fööniks.

Volkswagen kärpis juhtide palka

Volkswagen otsustas juhtivate töötajate kompensatsiooni vähendada, sest prisked summad tekitasid heitgaasiskandaali tõttu palju kriitikat, vahendas Bloomberg.
Juhtkonna liikmete kogutasu langes eelmisel aastal 37 protsendi võrra, 39,5 miljonile eurole. Veel 2015. aastal maksti juhtkonnale kokku 63,2 miljonit eurot, selgub autotootja raportist.
Autotootja muutis eelmisel aastal oma tasude süsteemi. Juhtkonnale seati tasude piirang, näiteks tegevjuhile võib maksta aastas maksimaalselt 10 miljonit eurot.

ST
Sisuturundus

Tootjate kulusid aitab kärpida ühtne korduskasutatav transporditaara

Nii transpordiettevõtete kui ka tootjate sõnul vähendab toiduainetööstuse standardiseeritud koduskasutatav transporditaara reaalselt veomahte, säästab loodust ning lisab teenusele paindlikkust ja kiirust.

Igapäevaselt tavatemperatuuril, jahutatud ja külmutatud toidukaupa ning kaubaalustel tööstuskaupa vedava OÜ Contrailer esindaja Andrus Lode hinnangul on ühtse standardi kasutamine tootjatele kindlasti kasulik, aidates kokku hoida eelkõige transpordikuludelt. Kuigi võib tunduda, et logistikaettevõtetele peaks veomahtude vähenemine kahjulik olema, leiab Lode, et tegelikult annab standardiseeritud kastisüsteem suure kliendibaasiga logistikaettevõtetele võimaluse paindlikumaks taara ristkasutuseks.

Tootjad seevastu saaksid tema hinnangul veelgi rohkem säästa, kui lisaks standardiseeritud kastidele üleminemise kõrval teeksid omavahel rohkem läbimõeldud koostööd. Näiteks pakub OÜ Contrailer erinevatel vedudel erinevat hinnastamist, ka niinimetatud ühe otsa ja osaveose hindu koos vahelaoga Tartus. Seega võiksid tootjad teha omavahel koostööd, tellida ühisvedusid ning vajadusel n-ö vahetada taarat.

Toidu-, esmatarbe-, tööstus- ja elektroonikakaupu ning +2...+6 temperatuurirežiimi vajavaid tooteid vedava Smarten Logistic veomaht on 50 000 – 60 000 alust kuus. Ettevõtte juhi Mait Milleri sõnul pole nende kasutatav Bepco kastide maht veel eriti märkimisväärne, kuid nendib, et igasugune standardiseerimine teeb tarneahela efektiivsemaks. Ühes projektidest, kus Smarten Bepco kaste kasutab, on näiteks eesmärgiks kaste omamata kasutada mugavalt ükskõik mis hetkel vajalikku pestud kastide kogust. Samuti on selle projektis oluline, et taara võtaks kliendi juures võimalikult vähe ruumi.

Mait Milleri sõnul langeksid kindlasti Eesti ettevõtete transpordikulud, kui kõik tootjad kasutaksid transpordil kastidena ühtset standardit. Võimalikud numbrilised prognoosid on aga seotud juba väga spetsiifiliste arvutuste ja kõikide ettevõtete tarneahelate analüüsiga.

Logistikafirmadelt saab tellida ka nn ühe otsa vedu

Klientide harjumuste muutmisel on olnud suureks väljakutseks arvamus, et niinimetatud ühe otsa vedu ei ole võimalik tellida. Sellist usku on süvendanud väited, et auto peab niikuinii sõitma edasi-tagasi või kui ettevõttel on oma sõiduk. Tegelikkuses saab alati planeerida autod efektiivsemalt tööle ning pidada sel teemal läbirääkimisi logistikaettevõtetega.

> **Eesti tootjad võiksid teha korduskasutatavale taarale üleminnes rohkem koostööd: tellida ühisvedusid ning vajadusel n-ö vahetada taarat.**

Kuus *ca* 250 000 kilomeetrit vedusid tegev OÜ Contrailer on näiteks Tere piimatööstuse põhiline vedaja. Logistikafirma omanik ja juht Raivo Miller ütleb konkreetsematest numbritest rääkides, et täna tuleb Põlvast tehasest välja viis autot kaubaga ning tühja taaraga läheb päeva lõpuks tagasi vaid kaks autot. Seega maksab klient kahe auto puhul edasi-tagasi transpordikulusid, kuid kolme puhul vaid ühe otsa sõidu.

Üks esimesi suuri juustutootjaid, kes standardiseeritud transporditaara kasutusele võttis, oli piimatoodete tootmise ja müügiga tegelev Estover. Nende soov oli tootmisprotsessi kiirendamine ja tõhustamine. Estover OÜ tegevjuhi Hannes Pritsi sõnul on investeering end igati ära tasunud ning iga kuu hoitakse tänu Bepco lahendusele kokku tuhandeid eurosid.

▲ ASi Smarten Logistics juhatuse esimees Mait Miller näeb taara standardiseerimises olulist transpordikulude kokkuhoiu võimalust.

Täna kasutavad juba paljud Baltikumi tööstused ja kauplused Bepco kaste, mis käivad omavahel kokku ja tühjalt üksteise sisse, andes senise taaraga võrreldes suure kokkuhoiu transpordi- ja laokuludelt. Lisaks lahendab uus lahendus kaupluste puhtus- ja hügieeniprobleemi, sest kastirendi teenuse sisse käib ka nende igakordne puhastamine. Innovatiivset plastkastide süsteemi arendava OÜ Bepco juhatuse liikme Margus Ärmi sõnul jääks uuringute kohaselt Balti riikides toiduaine transpordikastide standardiseerimisel sõidukitel aastas sõitmata 24 miljonit kilomeetrit ning prügilates väheneks kartongpakendite arv 7000 tonni võrra.

Kõik Bepco kastid on varustatud ka innovatiivse RFID-tehnoloogiaga. See on eelis, mis avab kastide kasutajatele juba oluliselt suuremad võimalused kogu tarneahela efektiivsemaks juhtimiseks. Tooted on võimalik juba pakendamise hetkel siduda taaraga, jälgida nende täpset liikumist tarneahelas, pidada arvestust ja seda kõike reaalajas ning ilma paberiteta.

Sanoma Balticsi tegevjuht Margus Tomberg loodab, et BaltCapi omanduses saavad nad uue hingamise. FOTO: RAUL MEE

KUULUTUSEPORTAALID

"Olen üllatunud, et see tehing lõpuks toimus"

Eesti Meedia juht Sven Nuutmann peab eile müüdud portaalide auto24 ja Kuldne Börs pidaja hinda ebareaalselt madalaks.

KRISTEL HÄRMA
kristel.harma@aripaev.ee

Äripäev

Era- ja riskikapitaliettevõte BaltCap andis eile teada, et ostab Sanoma Media Finlandi tütarfirma Balti riikides. Osa raha selleks tuleb LHV pensionifondidest.

Eesti Meedia juht Sven Nuutmann ütles, et nemadki tundsid kuulutuseportaale vedava Sanoma Balticsi ostu vastu huvi ja suhtlesid ettevõttega sel teemal. Ta oli üllatunud, et tehing lõpuks toimus. Tema sõnul soovis Sanoma Balticsi emafirma Eesti turu kohta liiga kõrget hinda.

Kuuldes, et Sanoma Media Finland teatas börsifirmana ka müügi summa – tütarettevõtte müügist saadud tulu oli ligikaudu 10 miljonit eurot –, oli Nuutmann jällegi üllatunud. "No kui nad 10 miljoni euroga maha müüsid, siis nende ootuste ja lõpptulemuse vahe jäi ikka väga suureks," ütles ta ning lisas, et algselt räägitud EBITDA kordaja (näitab sisuliselt ettevõtte tasuvusaega – toim) oli väga kõrge.

Ta pakkuss, et võib-olla on sellest hinnast maha arvatud näiteks pangalaenud. "10 miljonit tundub mulle lõpphinnana ebareaalselt madal."

Nuutmanni sõnul nemad lõpuks siiski pakkumist ei teinud ja ta nägi ette, et ostjaks saab mõni fond. "Suurtest meediakontsernidest oli kaks võimalikku ostjat ja kuna hinnaootused olid täiesti teisest kategooriast, mis te mulle praegu mainisite, siis ükski suur meediakontsern sinna taha ei tulnud."

Investeeringu tasuvusaeg viis aastat

Nuutmanni hinnangul on auto24-l kindel kasvupotentsiaal, mis on aga siinse turu suurust arvestades siiski piiratud. "Samas on suhteliselt kindel ost, kuna nad on siiamaani väga hästi suutnud oma turupositsiooni hoida ja kindlasti suudavad nad seda ka edaspidi," arvas ta.

Ta sõnas, et kui 10 miljonit vastaks tehingu maksumusena tõele, oleks investeeringu tasuvusaeg vaid viis aastat. Kui aga vaadata kuulutuseäris lähiriikides toimunud tehinguid, siis tema sõnul alla kümnekordse EBITDA kordajaga müüke ei toimu.

BaltCapi partner Oliver Kullman tehingu hinda ei kommenteerinud, ütles vaid, et erakapitalil põhinevad investeeringud on ligikaudu viieaastase horisondiga. Kullmani sõnul tähendab see seda, et nad teevad ettevõttega kaasa järgmise arengutsükli ja enne ettevõtte edasi müümist on piisavalt aega nende ideid ellu viia.

Uue omanikuga areng kiirem

Kullman pakkus, et ideede elluviimine võiks Sanoma Balticsil käia nende omanduses lihtsamini ja kiiremini kui Soome suure grupi väikese tütarfirmana. "Võib-olla ei ole olnud neil võimalik kõiki asju alati teha, mida oleks tahtnud, või vähemalt teha sellise kiirusega, nagu oleks tahtnud. Meiesugune omanik on kindlasti aktiivsem ja ka paindlikum mingis mõttes."

Ka Sanoma Balticsi tegevjuht Margus Tomberg loodab, et BaltCapi omanduses saavad nad uue hingamise ja täiendavate investeeringute saamine on nendega kergem.

"Praegu me olime ikkagi kuulutuseärile keskendunud, nüüd on meil võib-olla võimalik tegevusvaldkonda natuke laiendada, on need siis näiteks finantseerimiskindlustus, garantiiteenused või makseteenused," loetles Tomberg auto24 portaali võimalusi. "Kui meil seni oli tegevus suhteliselt piiritletud, siis ma usun, et nüüd on võimalused oluliselt laiemad."

Tomberg ütles, et nende senine emafirma tahab keskenduda Soome turule ja selle tehinguga on neil Balti riikides tegevus lõppenud. "Omal ajal oli Sanomal siin palju ettevõtmisi, alates R-Kioskist kuni Forumi kinodeni," meenutas ta.

Hästi juhitud ettevõte

Nuutmanni hinnangul on tehingu juures oluline see, et ettevõttesse jääb senine juhtkond. "Muidu poleks BaltCap seda kindlasti ostnud," arvas ta. Nuutmanni sõnul on Margus Tomberg koos kaaslastega väga head tööd teinud ja ka väga hästi turgu kaitsnud. "See on üsna ebatavaline, et turul on ainult üks autoportaal."

Ka Kullmani sõnul on Sanoma Baltics hästi juhitud ettevõte, mis on olnud kohalikul turul pikka aega edukas ja ka juhtkond on ettevõttega kaua seotud olnud. Koos firma tulevikuplaanidega moodustas see kõik tema hinnangul hea terviku.

KOMMENTAAR

Hea investeering pensionifondide klientidele

ANDRES VIISEMANN,
LHV pensionifondide juht

Rõõm näha, et veel üks ettevõte jääb Eesti kapitali kätte, seda enam, et tegu on eestimaalaste jaoks oluliste brändidega. LHV pensionifondid aitavad ostutehingut finantseerida võlakirjade abil.

Oleme alati nõus kaaluma osalust neis kohalikes investeerimisprojektides, mis nõuavad tavapärastest keerukamaid, ekspertteadmisi eeldavaid finantslahendusi.

Hiljuti jõustunud seadusemuudatused annavad pensionifondidele vabamad käed kohalikku majandusse investeerimiseks ning loodame, et sõnum LHV pensionifondide osalusest taolises projektis mõjub ärgitavalt. Meie soov on, et pensionifonde hakataks nägema kapitali pakkujana ja konkurendina pankadele.

Ka pensionifondide klientidele on tegu hea investeeringuga. Intresside keskkond on väga madal, paljud võlakirjad pakuvad negatiivset tootlust. Hea tulemuse saavutamiseks tuleb fondivalitsejal ise investeerimisvõimaluste loomise juures osaleda. Kohalikul turul investeerides saavad fondivalitsejad sedasi oma klientidele lisaväärtust luua.

Äripäeva Infopank www.infopank.ee
BaltCap AS

AVA EXPRESS
KOLIMISTEENUSED
Tel 613 9737, 503 6450 | ava@ava.ee | www.ava.ee

EHITUS

Infortar jäi tee-ehitusfirmast ilma

Konkurentsiamet andis eile investeerimisfirmale BaltCap loa osta tee-ehitaja TREV-2, mida soovis varem osta ka Ain Hanschmidti, Kalev Järvelille ja Enn Pandi firma Infortar, ent BaltCapi eelisostuõiguse tõttu jääb see tehing sõlmimata.

BaltCap Private Equity L.P sai konkurentsiametilt loa osta Rootsi fondilt East Capital Exploreri 38,3protsendiline osalus tee-ehitusfirmas. BaltCapi enda osalus firmas on seni olnud 36,3 protsenti.

Baltcapi juhtivpartneri Martin Kõdari sõnul on edasisi samme veel vara kommenteerida. "Konkurentsiameti nõusolek on nüüd käes, eks edasisest sammudest informeerime sobival hetkel," rääkis ta. Kindlasti ei tähenda konkurentsiameti heakskiit aga tehingu automaatset jõustumist.

Infortaril tühjad pihud

"Osteti ära," ütles Infortari juhatuse esimees Ain Hanschmidt ja lisas, et investeerimisfirmal polegi selle tehingu asjus nüüd midagi ette võtta. "Me ei saa midagi teha, kui keegi ei müü," rääkis ta. Hanschmidti sõnul arvas Infortar tegelikult juba varem, et asjad nii lähevad ja BaltCap eelisõigust kasutab.

◀ **Infortari juhatuse esimees Ain Hanschmidt kahtlustas juba varem, et nad võivad TREV-2st ilma jääda.** FOTO: ANDRES HAABU

Varem on spekuleeritud, et BaltCap võiks soovida TREV-2 Gruppi pärast ostu edasi Infortarile müüa. "Seda ei saa kuidagi kommenteerida," ütles BaltCapi partner Kristjan Kalda märtsi alguses Äripäevale ja ütles, et firma on Infortariga igasuguseid asju arutanud.

ÄRIPÄEV.EE

PROKURATUUR

Sarapuu seotus prügiäriga uurimisel

Riigiprokuratuuri kinnitusel kontrollib prokuratuur väiteid Tallinna abilinnapea Arvo Sarapuu väidetavatest ärihuvidest pealinna prügiäris.

Äripäev kirjutas septembris, et Tallinna prügiveohangetel on turgu võtmas jäätmeäris täiesti tundmatud tegijad, konkurendid kahtlustavad abilinnapea Arvo Sarapuu kureeritava linnavõimu abi ja suunamist.

Hangetel oli välja joonistumas muster, kus ühispakkujad – mullu 6000 euro suuruse käibega konsultatsioonifirma Baltic Waste Management (BWM) koos poolemiljonilise käibega bussiveoteenust pakkuva Tapa Autobussipargiga on edukaimad kõikides pealinna piirkondades, kus nad on osalenud.

Lisaks kirjutas Eesti Ekspress eile, et Tallinna prügimajandust korraldava abilinnapea Arvo Sarapuu väimees ja Sarapuu ärigrupi ATKO juht osaleb salaja Tallinna prügiäris.

Tallinna abilinnapea Arvo Sarapuu kinnitas septembris Äripäevale ja eile ka Eesti Ekspressi uudise peale, et tal puudub igasugune avalik või varjatud osalus prügifirmas BWM.

ÄRIPÄEV.EE

LÜHIDALT

Palo: Tallinna on riigi üürimaju hädasti vaja

Ettevõtlusminister Urve Palo selgitas eile riigikogus, miks on vaja riiklikke üürimaju arendada näiteks Tallinnas ja Tartus, kus turutõrget pole. Palo tõi välja, et viimase 20 aasta jooksul on 96 protsenti uutest korterelamutest ehitatud väljapoole Harjumaad, Tartut ja Pärnut. Ta sõnas, et elamufond vananeb kiiresti, aga kui me soovime, et majandus areneks kogu Eestis, siis on väga oluline, et me tõstaksime Eestis tööjõu mobiilsust. "See tähendab seda, et inimesel on võimalik soovi korral ka töökoha järgi kolida," rääkis minister.
Ministri hinnangul peame riigina olema konkurentsivõimelisemad. "See tähendab ühest küljest seda, et investeeringuid tehtaks rohkem, aga teisest küljest ka, et inimesed sooviksid ja saaksid siin riigis elada. Üks osa sellest on elukoht ehk eluase," sõnas ta.
"Kui me räägime Tallinnast ja Tartust, siis me räägime siin loomulikult mitte tööjõu mobiilsusest, vaid me räägime teisest probleemist, mis meil on, nimelt sotsiaalkorterite puudus," ütles minister. Ta tõi välja, et näiteks Tallinnas on sotsiaalkorterite järjekorras 5000 inimest. Palo ütles, et on oluline aidata madalapalgalistel inimestel hakkama saada, Eestis elada, oma peret kasvatada ja tööl käia ning et ettevõtlus areneks ka väljaspool suurlinnu. Ta lisas, et selle võrra oleme kindlasti atraktiivsemad ka uutele investeeringutele.

Jaapanlased eelistavad Brexiti järel Amsterdami

Suured pangad murravad pead, kuhu pärast Brexitit minna. Pariis, Frankfurt ja Dublin on sagedamini väljakäidud lahendused, kuid jaapanlased näivad eelistavat Amsterdami. Mitsubishi UFJ ning Mizuho Financial Group plaanivad Bloombergi andmetel Hollandi pealinna kolida. Põhjuseks madalamad üürihinnad, kohalike hea inglise keel ning hollandlaste mõõdukas maksupoliitika.

PANGANDUS

Nordea: kolimisplaaniga on tõsi taga

Skandinaavia ainus süsteemse tähtsusega suurpank Nordea on sattunud teravasse vastuollu Rootsi valitsusega ja on ähvardanud peakontori riigist ära kolida.

▲ Nordea juht Casper von Koskulli sõnul on panga peakontori Rootsist ärakolimise tõenäosus on väga suur. FOTO: EPA

SIRJE RANK
sirje.rank@aripaev.ee

Äripäev

Vaidluse keskmes on Rootsi valitsuse kava suurendada enam kui kolmandiku võrra pankadelt nõutud sissemakseid kriisipuhvri tarvis, millest võimaliku uue kriisi korral panku rekapitaliseerida või rahastada tegevuse lõpetamist.

Värskelt panga struktuuri reorganiseerinud Nordea jaoks tähendaks see järsku kulude kasvu. Esmaspäeval Rootsi majanduslehele antud intervjuus ütles Nordea juht Casper von Koskull, et pank kaalub peakontori Rootsist ärakolimist. Tõenäosus on "väga-väga suur," ütles Koskull.

"See ei ole bluff, meil on tõsi taga," kinnitas eile Nordea investorsuhete juht Rodney Alfven agentuurile Bloomberg, märkides, et panga ja Rootsi valitsuse seisukohad on üksteisest alles väga kaugel.

Uudis tekitas Rootsis paraja tormi ning Taanis ja Soomes omajagu elevust. Taanis arutles majandusleht Børsen eile juba selle üle, et Nordea Taani kolimine võiks Kopenhaagenist teha Põhjala tugevaima finantskeskuse. Soome Kauppalehtis aga nenditi, et Nordea kolimine oleks isegi hea uudis – nii ei peaks Nordea Soome (ega teiste riikide) kliendid kinni maksma Rootsi pankade kallist kriisipuhvrit, mis tõenäoliselt tähendab panga klientide jaoks suuremaid tasusid.

Alfveni sõnul langeks ligi 45% Rootsi kriisipuhvri rahastusest Nordea õlule. Probleem paisus seoses sellega, et kuna Nordea tegi teistes riikides asuvatest tütarettevõtetest emafirma filiaali, viies kõik Rootsi järelevalve alla, võtab Rootsi valitsus nüüd Nordea panuse määratlemisel aluseks panga kogu bilansi, mitte üksnes tegevuse Rootsis. Panga enda rehkenduste järgi võib Nordea makse kasvada poolelt miljardilt Rootsi kroonilt 5,5–6 miljardile kroonile.

"Ma olin šokeeritud," tunnistas Koskull intervjuus. Nordea on üleeuroopaline pank ning Rootsi kõrged nõudmised õõnestavad konkurentsivõimet. "Juba selle riskifondi sissemakse põhjal ei saa me väita, et meil oleksid Rootsis samad mängureeglid kui mujal Euroopas. Sel põhjusel tuleb meil muidugi kaaluda, mis alternatiivid oleksid võimalikud," ütles Koskull.

Alfven väidab, et Nordea ise ei kasutaks seda kriisifondi kunagi, kuna tegemist on Euroopa ühe kõige kindlama pangaga.

Eks minge siis

Õli lisas tulle Rootsi rahandusministri Magdalena Anderssoni näiline kõigutamatus Nordea lahkumisähvarduste peale. Sellel on isegi teatud eelised, leidis minister.

PIIMATÖÖSTUS

Maag küsis luba Tere ülevõtuks

MÄRT BELKIN
mart.belkin@aripaev.ee

Maag Grupp esitas eile konkurentsiametile taotluse Tere ülevõtmiseks, loa saamise järel plaanib Maag ühendada Tere Farmi Piimatööstusega ning seeläbi laiendada Farmi tegevust Eestis ja välisturgudel.

Tere ostmiseks on Maag asutanud spetsiaalse äriühingu MG Piima Invest OÜ ning esialgse ostu-müügilepingu Tere emafirma Elveda ostmiseks sõlmis firma juba eelmise aasta detsembri alguses. Kui Maag konkurentsiameti loa saab, plaanib kontsern Tere ühendada ASiga Farmi Piimatööstus.

Maag märgib koondumise kokkuvõttes, et tehinguni viisid saneerimisel oleva Tere ja selle pankrotis emaettevõtja Elveda finantsraskused, mis tingisid vajaduse leida firmale uus strateegiline omanik.

Maag näeb Tere omandamises võimalust Farmi tegevuse laiendamiseks ja senisest oluliselt ulatuslikumalt piimatoodetega välisturgudele sisenemiseks.

Farmile on tegevuse laiendamine strateegiliselt vajalik, et olla konkurentsivõimeline Baltikumis, Skandinaavias, aga ka laiemalt, selgub teatest. Samuti võimaldab koondumine Tere infrastruktuuri pinnalt taasalustada erinevate piimapulbrite tootmist.

Maagi hinnangul elavdaks tehing oluliselt Eesti põllumajandust ja sellega seotud ettevõtlust ning võimaldaks väärindada oluliselt enam Eesti põllumajanduses toodetud toorpiima ning parandada oluliselt Eesti piimatoodete ekspordi konkurentsipositsiooni.

Uus nõukogu ja juht

Eelmise nädala lõpus teatas Maag Grupp, et ostis Nordealt ja DNB Pangalt Tere ja Terega seotud firmade laenunõuded ning sai Tere suurimaks võlausaldajaks. Samal päeval vahetas pankrotihaldur Maire Arm välja nõukogu koosseisu.

Uude nõukokku kuuluvad Pharma Holding OÜ juhatuse esimees Katre Kõvask, Kamakamaka OÜ juhatuse liige Erik Haavamäe ning ülevõtmistehingus Maagi esindanud advokaadibüroo Ellex Raidla partner Sven Papp. Uus nõukogu määras Tere uueks juhiks Margit Taltsi, kes on varem juhtinud ka Maag Gruppi.

Maag Grupi nõukogu esimees Roland Lepp rääkis eelmisel neljapäeval Äripäevale, et pärast koondumisloa taotluse esitamist ootab kontsern vastust nelja kuu jooksul.

Tere emafirma Elveda pankrotistus tänavu oktoobris. Ettevõte kuulus varem ettevõtja Oliver Kruudale.

Rootsi regulaator on väga karm Euroopa võrdluses ja kriisifondi maksete suurendamine ei muuda konkurentsiolukorda paremaks.
Pareto Securitiesi analüütik Robin Rane

6
miljardile Rootsi kroonile võib kasvada Nordea makse kriisifondi praeguselt poolelt miljardilt kroonilt.

"Riskid Rootsi majandusele vähenevad," ütles ta Dagens Industrile, pidades silmas, et kuna Nordea on Rootsi pank, siis peaksid Rootsi maksumaksjad vastutama ka Nordea Soome, Norra, Taani jt klientidega seotud riskide eest.

Rootsi valitsusel on mitme finantskriisi kogemus ning terav teadmine, et pankade varad ületavad riigi SKP ligi neli korda. Nii kinnitas teisipäeval Bloombergile ka Rootsi finantsurgude minister Per Bolund, et kriisifondi maksete suurendamise kava on kesksel kohal puhvrite loomisel, et edaspidi jälle maksumaksjad panku ei peaks päästma. Rootsi 1990. aastate pangakriisis läks pankade päästmine maksumaksjale maksma 2,1% SKPst (ehkki pärast üle võetud varade realiseerimist jäid riik ja maksumaksjad plussi – toim). Samas ütles Bolund eile, et valitsus püüab siiski tagada, et Nordea Rootsist ära ei koliks.

Valitsuse plaanide pihta andis turmtuld ka opositsioon, taunides maksupoliitikat, mis firmad riigist lahkuma ajab. Majandusleht Dagens Industri andis juhtkirjaga takka – pangandus on suur tööandja – töökohad, mida loovad Rootsis näiteks värsket maksukergendust saanud tehnoloogiafirmad serverikeskusi rajades, ei korvaks ligilähedaseltki töökohtade vähenemist pangandussektoris.

Google on tore küll, aga ....

"See on ju äge, kui siin on Facebook ja Google, kuid erilist sissetulekut see ei too. Pangandussektorile ei jõuta kunagi lähedalegi," kirjutas Dagens Industri. Leht tõi näite, et Facebooki serverijaam Rootsis annab tööd 150 inimesele ja Google'i suur serveripark Soomes 60-le.

Finantssektoris on Rootsis tööl *ca* 85 000 inimest ja see annab 10% Rootsi valitsusele laekuvast ettevõtte tulumaksust, kirjutas Dagens Industri. Juba on Rootsi pangad aga väiksemaid kulusid otsides tuhandeid töökohti Balti riikidesse kolinud.

Kas on reserv või pole?

Teravat kriitikat on Nordea teinud valitsuse aadressil ka selle peale, et need sissemaksed ei läheks kriisifondi sellisel moel, et neid saaks kasutada vaid pankade aitamiseks võimalike raskuste korral. Selle asemel saaks vahendeid kasutada valitsuse eesmärkide rahastamiseks. Nii võib tekkida olukord, kus kriisi puhkedes tuleb valitsusel ikkagi raha turult – tolle hetke tingimustel – laenata.

"Rootsi väga väike riigivõlg ja meie stabiilne riigirahandus annavad meile head võimalused kriisis tegutseda vastavalt vajadusele," pareeris Andersson intervjuus Dagens Industrile.

Nordea leiab, et raha tuleks hoida reservis selge sihtotstarbega ja riigifinantsidest lahus, ning sama meelt on ka Rootsi pangandusliidu juht Hans Lindberg, kelle arvates on suurem sissemaksete nõue sisuliselt varjatud maks.

Børsen kirjutas eile, et kui Nordea tõesti kolima hakkaks, siis oleks kõige sobivam sihtkoht Taani. "Taanis on atraktiivne ettevõtte tulumaks ja maks palgasummalt, mis on mõistlikul tasemel, nii oleks Taani igati huvitav riik, kuhu kolida," ütles Ålborgi ülikooli pangandusekspert Lars Krull.

Midagi konkreetsemat pole siiski otsustatud, ütles Alfven. Kuid kaalutaks ikka mõnd Põhjala riiki. "Me oleme Põhjala pank, mitte Rootsi pank," ütles ta.

Taanis maksavad finantsasutused käibemaksu asemel maksu töötajate palgasummalt, mille määr on praegu 13,6% ja mis kasvab 2019. aastaks 15%-le. Maksuga on see probleem, et see tõstab tööjõu hinda. Seda maksu maksavad ka teised ettevõtted, mis ei ole käibemaksukohustuslased – näiteks hambaarstid, ajalehed ja taksofirmad, kirjutas Børsen.

Tuumanupp

Nordea nõukogu juht Björn Wahlroos on juba 2011. aastast ähvardanud panga peakontori ära kolida, kui maksud ja muu Euroopaga võrreldes rangemad reeglid pitsitama hakkavad.

Selline samm oleks siiski "tuumanupu kasutamine", kommenteerisid analüütikud, kellega agentuur Bloomberg teemat arutas. Ent päris tühi see ähvardus siiski pole. "Rootsi regulaator on väga karm Euroopa võrdluses ja kriisifondi maksete suurendamine ei muuda konkurentsiolukorda paremaks," ütles Pareto Securitiesi analüütik Robin Rane.

TALSINKI

Tunnel valmiks viie aastaga

Läänemere põhjas paiknev tugev aluskivim kulgeb Helsingist Tallinnani välja ja sellesse on hea ehitada, kirjutas Helsingin Sanomat. Norra puurimisfirma andmetel võiks tunnel valmis saada viie aastaga.

"Tugevasse aluskivimisse on hea maa-alust tunnelit rajada. Tehniliselt on tunneli ehitus igati võimalik," ütles Ossi Ikävalko geoloogia uurimiskeskusest.

Puurimistöid tuleb teha kõvasti. Teekond on 80 kilomeetrit pikk, millest suurem osa tuleks Soome lahe alla. Puurida tuleks kolm tunnelit, kaks eri suunas liikuvatele rongidele ja üks hoolduseks.

Soome lahe alune aluskivim on suhteliselt ühtlane graniidi ja gneissi kiht. See on tugev, aga soomlastel on sellega töötamise kogemus olemas. Näiteks toob Helsingisse vett 120 kilomeetri pikkune tunnel, mis on rajatud samasugusesse kivimisse. Taoline kivimikiht jätkub kuni Tallinnani, kuigi see laskub Soome poolt vaadates järjest sügavamale ja ulatub Tallinna all sügavamale kui 120 meetrit.

Tallinna lähedal tuleb tunneliehitajatel aru pidada. Tugeva aluskivimi peal on pehme liivakivi, mis laseb vett läbi.

Ehitus kulgeks aeglaselt, kui töö käiks ainult mõlemast otsast. Norralaste tunneliehitussaavutuste põhjal võiks selle aga valmis ehitada teoreetiliselt ka viie aastaga. Selleks oleks vaja puurimistöid teha korraga mitmest kohast, lisaks algusele ja lõpule ka kahelt teekonnale ehitatavast tehissaarest. Kui kuus puurimisüksust saaks hakkama näiteks kümne meetriga päevas, valmiks aastaga paarkümmend kilomeetrit tunnelit.

ÄRIPÄEV.EE

LÜHIDALT

Ryanair vallutab Ukraina turgu

Ryanair teeb konkurentsi teistele odavlennufirmadele kibedaks ja lendab Ukrainasse, vahendas uudisteagentuur Bloomberg. Ukraina, mis valmistab ette viisavabadust Euroopa Liiduga, on Ryanairi uus käik Ida-Euroopa vallutamisel. Ryanairi hinnangul on Ukrainas suur potentsiaal. Ida-Euroopa enda suurim odavlennufirma Whizz tühistas pooled Ukraina lennud 2015. aastal, kui Ukraina-Venemaa konflikt tõi kaasa majanduslanguse, kirjutas Bloomberg.

VALUUTAVAHENDUS

Tysoniga seotud hämar firma kasutab Eesti aadressi

RAINER SAAD
rainer.saad@aripaev.ee

Mike Tysoniga seostatud valuutakauplemisfirma Trade12 märgib oma veebilehel tegutsemispaigaks Tallinna.

Mõni välismaine portaal väidab, et Trade12 üks omanikke on poksija Mike Tyson, keda leiab ka ohtrates Trade12 reklaamides. Valuutamaaklerifirma ise jäi kommentaaride andmisel kidakeelseks.

Hämar taust, mitu omanikku

Trade12 kuulub Briti ettevõttele Global Fin Services Limited, mis on Exo Capital Marketsi allharu. Viimane on registreeritud Marshalli saartel ning regulatsiooni ettevõtte üle teostab Vanuatu Vabariik.

Finantsinspektsioonist järele uurides selgus, et Exo Capital Marketsil ja Global Fin Servicesil pole investeerimisteenuste osutamiseks vajalikku tegevusluba. "Oleme avaldanud oma veebilehel hoiatusteate Exo Capital Markets Ltd ja Global Fin Service Ltd kohta, mis pakuvad investeerimisteenuseid oma veebilehel www.trade12.com. Hoiatus pärineb Itaalia järelevalvelt Consob," ütles finantsinspektsiooni turujärelvalve divisjoni juht Kristjan-Erik Suurväli.

Trade12 on keelanud Kanada ja Venemaa regulaatorid, kuna laekus ohtralt kaebusi, et ettevõte ei maksa kauplejatele raha välja.

Päringule, miks on ettevõtte tegevusaadressiks märgitud "Tomimae 5, Tallinn 10145, Estonia", teatas Trade12, et enne vastuste saamist tuleks end internetis kliendiks registreerida ja kauplemiskontole raha kanda. Küsimusele, kas oleks võimalik tulla Tornimäe kontorisse kohale ja seal end kliendiks vormistada, öeldi, et ettevõtet saavad külastada ainult kliendid.

Aadress hämamiseks

Suurvälja sõnul on Trade12 aadress ekslik. "See on tõenäoliselt variaadress või petuaadress, et anda ettevõtjale usaldusväärsust," ütles ta.

Veebilehe Whois otsinguandmete põhjal on veebileht www.trade12.com registreeritud Londonis. Veebilehe andmetel ei saa maaklerifirmas kaubelda USA ja Prantsusmaa kodanikud. Mitmes Trade12 reklaamis ütleb aga Tyson, et on valinud maaklerifirmas kauplemise, kuna tegemist on kindla partneriga finantsturgudel. Tyson ise on aga USA kodanik.

Uus-Meremaa uudisteportaal Newshub kirjutas eelmise aasta lõpus, et Mike Tysoniga seotud maaklerifirma on põhjus, miks paljud uusmeremaalased saavad kõnesid Kanadast.

Paljud, kellega ühendust võeti, ütlesid, et Trade12 teadis nende kohta personaalset infot – ees- ja perekonnanime, e-posti aadressi ja mõnel juhul ka elukohta. Newshubi päringule vastas Trade12, et uusmeremaalased on ise neile oma info andnud. Tegelikult see nii polnud.

Mobile first!

Kasutajasõbralik IT arendus mobiilsetele seadmetele

18. APRILL
Bliss konverentsikeskuses

Konverents otsib vastuseid järgmistele küsimustele:

- millised on peamised kogemused ja õppetunnid mobiilsete rakenduste arendamisel?
- kuidas mobiilsete rakenduste abil äri edendada?
- kui enamik kliente on mobiilis, siis kuidas seda asjaolu oma äri edendamiseks maksimaalselt ära kasutada?
- millised on peamised vead, mida mobiilse IT arendamisel vältida?

Oma kogemuslugusid jagavad tuntud äri- ja avaliku sektori ettevõtted.

Esinevad:

Mobi Lab tegevjuht **Veiko Raime**
Telia digikanalite arendusjuht **Martin Mürk**
Piletilevi juht **Jaanus Beilmann**
Rahva Raamatu arendusjuht **Toomas Aasmäe**
Apollo Holding e-kaubanduse müügi- ja arendusjuht **Andre Kaibald**
ERRi IKT arendusdirektor **Jaanus Lillenberg**
Tallinna Lennujaama turundusdirektor ja äriarenduse juht **Eero Pärgmäe**
jpt

vaata kava ja registreeru:
www.ituudised.ee/mobile-first

Soodushind 199 € (km-ga 238,8 €), **kehtib kuni 20. märtsini**

Lisainfo: Aali Lilleorg, aali@ituudised.ee, tel 505 3172
Reklaamimüügi projektijuht Eliise Nikopensius,
eliise.nikopensius@aripaev.ee, tel 553 1442

Korraldajad: Äripäev, Äripäev ITuudised.ee

28.03.2017
Apollo Mustamäe kino

Kuidas JAEKETTIDEGA edukalt koostööd teha?

Juba 160 osalejat. Veel saadaval 20 kohta!

- Laval viie suurema jaeketi ostudirektorid
- Esmakordselt laval R-Kiosk, Olerex ja Circle K
- Konkreetsed nõuanded õigusküsimustes
- Head kaubandustavad
- Muudame infovahetuse kordades kiiremaks
- Jaekettide 2016. aasta parima koostöö-partneri autasutamine
- Võimalus kohtuda otsustajatega

kohvipausi ajal on võimalik suhelda jaekettide ostujuhtidega

Vaata seminari programmi ja osalejate nimekirja

Äripäev **Kaubandus.ee**

Veel viimaseid päevi soodushind 179 eurot

(km-ga 214,80 eurot).
Alates 18. märtsist kehtib tavahind 219 eurot (km-ga 262,80 eurot).
Korraga rohkem kui ühe osaleja registreerumisel ühest maksja-ettevõttest kehtib allahindlus -5%.

Lisainfo ja registreerimine: Maarit Eerme, telefon 514 4884,
e-post maarit@kaubandus.ee

Korraldaja: Äripäev
Toetajad: Kõrvemaa Kõmmi asemel, MG Meediagrupi OÜ

RAAMATUPIDAMINE

Väikeettevõtja, pane tähele aruannete uusi nõudeid

EGLE VAINULA
BDO raamatupidamisteenuste juht, raamatupidamise käsiraamatu peatoimetaja

2016. aasta jaanuaris ja hiljem alanud majandusaasta aruannetele kehtivad raamatupidamise seaduse järgi mõnevõrra teistsugused nõuded eri liiki ettevõtjatele. Eriti tähelepanelik tasub olla mikro- ja väikeettevõtjatel.

Ettevõtjad, kes koostavad majandusaasta aruande 12 kuust pikema perioodi kohta (näiteks 15. augustist 2015 31. detsembrini 2016), peavad lähtuma aruande koostamisel eelmistest nõuetest ja koostama aruande kuni 1. juunini 2016 kehtinud raamatupidamise seaduse alusel ehk täismahus.

Raamatupidamise seaduse järgi jagunevad ettevõtjad mikroettevõtjateks, väikeettevõtjateks, keskmise suurusega ettevõtjateks ja suurettevõtjateks. Kõige rohkem erineb varem esitatud aruannetest mikroettevõtja majandusaasta aruanne, kus peab avalikustama üksnes infot ettevõtja finantsseisundi ja -tulemuste kohta, mis on seaduses nõutud. Vähese avalikkuse huvi tõttu on mikroettevõtjate lühendatud aastaaruannetes kohustuslikult avaldatava info hulk piiratud, mistõttu need ei pruugi anda asjakohast ülevaadet mikroettevõtja finantsseisundist ja majandustulemusest.

Erisätted on võimalus

Kui äriühing ei täida nõudeid, mis on seatud rühmale, kuhu ühing kuulub, lõpevad sellele ettevõttele ette nähtud erandid ainult siis, kui nõudeid ei täideta kahel järjestikusel aastal. Näiteks aastatel 2016 ja 2017 on ettevõtte müügitulu 45 000 eurot, ka muude nõuete järgi liigitub ta mikroettevõtjaks. 2018. aastal suureneb müügitulu märgatavalt ja on 155 000 eurot. Kuigi ettevõtja on nõude ületanud, võib ta ka veel 2018. aastal kasutada raamatupidamise seadusega ette nähtud erisätteid. Kui aga ka 2019. aastal liigitub ettevõtja väikeettevõtjaks, siis ta mikroettevõtja erisusi enam kasutada ei saa ja lähtuda tuleb väikeettevõtjale antud erisätetest.

Tähelepanu tasub aga pöörata sellele, et raamatupidamise seaduse alusprintsiipide järgi peab erinevate aastate võrreldavus olema tagatud ehk mikroettevõtja, kes kasutab lühendatud bilanssi, peab väikeettevõtjaks saades esitama oluliselt pikema bilansi, kus tal tuleb kirja panna ka eelneva aasta asjaomased näitajad.

Erisätete kasutamine on võimalus, mitte kohustus. Seega, kui on näha, et ettevõte kasvab kiiresti mikroettevõtjast väikeettevõtjaks või mikroettevõtja majandusaasta aruandes esitatav info ei ole piisav võimalikele aruande tarbijatele (pangad, tarnijad jne), on mõistlik juba alguses rakendada väikeettevõtja erisätteid.

Mittetulundusühingutele ja sihtasutustele erisused ei kehti ning nemad on kohustatud koostama täismahus aastaaruande.

PANE TÄHELE

Olulised muudatused majandusaasta aruannetes

tingimused	mikroettevõtja	väikeettevõtja	keskmise suurusega ettevõtja	suurettevõtja
aruandeaasta bilansipäeva näitajad	kõik tingimused peavad olema täidetud	üks näitaja võib ületada	üks näitaja võib ületada	vähemalt kaks näitajat ületavad
äriühingu vorm	osaühing, mille ainuosanik on ühtlasi juhatuse liige	kõik äriühingud, mis ei ole mikroettevõtjad	kõik äriühingud, mis ei ole mikro- ega väikeettevõtjad	äriühing
omakapitali nõue	kohustised ei ole suuremad kui omakapital	ei kohaldu	ei kohaldu	ei kohaldu
varad eurodes	kuni 175 000	4 000 000	20 000 000	20 000 000
müügitulu eurodes	kuni 50 000	8 000 000	40 000 000	40 000 000
töötajate arv	ei kohaldu	50	250	250
majandusaasta aruanne koosneb	raamatupidamise aastaaruandest	tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest	tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest	tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest
raamatupidamise aastaaruanne koosneb	bilanss, kasumiaruanne ja lisad	bilanss, kasumiaruanne ja lisad	bilanss, kasumiaruanne, rahavoogude aruanne, omakapitali muutuste aruanne ja lisad	bilanss, kasumiaruanne, rahavoogude aruanne, omakapitali muutuste aruanne ja lisad
bilansikirjed jagunevad	bilanss väga kokkuvõtlik, koosneb vaid järgmistest kirjetest: käibevara, põhivara, lühi- ja pikaajalised kohustised ja eraldised, omakapital, sissemaksmata osakapital	täismahus eelneva seadusega vaid see erisus, et bilansikirjete alaliigendused võib esitada nüüd lisade asemel otse bilansis	täismahus eelneva seadusega võrreldes muutusi ei ole toimunud, bilansikirjete alaliigendused peab esitama lisades	täismahus eelneva seadusega võrreldes muutusi ei ole, bilansikirjete alaliigendused peab esitama lisades

ALLIKAS: EGLE VAINULA

MIS ON MIS

Raamatupidamise käsiraamat

Artikkel ilmus Äripäeva raamatupidamise käsiraamatus.
Äripäeva käsiraamatud on praktilised professionaalsed töövahendid tippspetsialistile ja juhile.
Raamatupidajad ja ettevõtte juhid leiavad käsiraamatust vastused paljudele raamatupidamist puudutavatele küsimustele. Käsiraamat on praktiline, mahukas ja süsteemne.
Käsiraamatu temaatika: põhjalik ülevaade aastaaruande koostamisest, raamatupidamise korraldamisest ettevõttes, bilansist ja kasumiaruandest ja teistest olulistest teemadest.
Loe pikemalt Äripäeva raamatupidamise käsiraamatust: **kasiraamat.ee/et/raamatupidamine**.

Mida saab aastalitsentsi eest?
- Ligipääsu igal kuul uuenevale e-käsiraamatule
- Võimaluse kasutada e-nõuandekeskust
- Vahetatavate lehtedega paberväljaande
- Kord kvartalis paberväljaande uuendusi
- Elektroonilise uudiskirja Õigusuudised kümme korda aastas

PRIVILEEG
AINULT ÄRIPÄEVA LUGEJALE
PRIVILEEG ON EKSKLUSIIVNE OSTUKESKKOND JUST SINULE, ÄRIPÄEVA LUGEJALE. VAATA PAKKUMISI WWW.PRIVILEEG.EE

Avasta Privileegi kevadpakkumised!
Teid ootab eksklusiivne valik unikaalseid tooteid ja teenuseid!

Alates 43.50 €
Kevadeks säravad aknad ja puhas kodu.
Pane aknapesuriga läikima kõik aknad, peeglid ning suured siledad ja peegeldavad pinnad.

Vaid 90.60 €
Aktiivsusmonitor LOOP 2, Polar.
Selleks, et saaksite treenimise ajal oma tervisel pilku peal hoida, saab Privileegist ägeda ja ilusa aktiivsusmonitori.

Vaid 279.90 €
Tippkvaliteediga grill Smart Grill BGR820, Stollar.
Privileegi kliendile kuni 170 eurot soodsam!

Vaid 52.57 €
Komplekt erinevatest kvaliteetsetest punastest veinidest!
Vaid Privileegi kliendile! Veinid ei ole saadaval jaemüügis.
Tähelepanu! Tegemist on alkoholiga. Alkohol võib kahjustada teie tervist

Vaadake kõiki pakkumisi: www.privileeg.ee

toimetaja Peeter-Eerik Ots
tel. 667 0169
peeter-eerik.ots@aripaev.ee

KOMMENTAAR

Võidetavad ravimihinnad

Ravimitööstuses kulub väga suur osa ressurssidest hiigelorganisatsioonide ülalpidamisele ning omavahelisele konkureerimisele. Need kulud kajastuvad ka ravimite hinnas ning makstakse meie kõigi poolt ühiselt kinni.

Ühendades paindlikult erinevate riikide ja organisatsioonide võimekused üle maailma nii ravimiarenduses, ravimiuuringutes, tootmises kui ka logistikas, on võimalik ravimite hinda oluliselt langetada. Ravimid peavad olema odavamad ja kättesaadavamad.

Esimesed sammud on juba astutud – oleme otsustanud, et kogu meie onkoloogiaalane ravimiarendusega seonduv teadus-arendustegevus ning kliiniliste uuringute koordineerimise keskus ning onkoloogilisi ravimeid tootma hakkav tehas tulevad Eestisse.

Toeks e-riik ja mõistlik maksusüsteem

Seda otsust toetavad Eesti üldine IT-võimekus, avatus uute tehnoloogiate kasutuselevõtmisele, digiriik, e-pangandus, e-residentsus, e-tervis, üldine poliitiline stabiilsus, üldjoontes atraktiivne maksusüsteem, üldine turvalisus ja ka inimeste harjumus olla kokkuhoidlik.

Mõningast ebakindlust tekitab jätkuv tants aurukatla ümber tulumaksu seaduse muudatuste teemal ning sotsiaalmaksu lae puudumine. Teadusasutuste ja (välis)ettevõtete ühistegevuse reguleerimises ning korraldamises on kindlasti arenguruumi. Huvitaval kombel on Eesti väga avatud tehnilisele innovatsioonile, kuid mitte ehk niivõrd koostööle meist erinevate inimestega.

Mõni samm on astumata

Eesti on teinud väga palju, et olla välisinvestoritele huvipakkuv. Kui me räägime uutest investeeringutest suure lisandväärtusega biomeditsiinisektorisse, siis võiks abi olla sotsiaalmaksu lae kehtestamisest, välistööjõu vabastamisest sotsiaalmaksust esimeseks kaheks aastaks, riigi kohustuste täitmisest teadus-arendustegevuse finantseerimisel (1% SKPst), valmisolekust töötada koos teistest kultuuriruumidest pärinevate kolleegidega.

Usume, et Eesti kui kompaktse ja innovaatilise riigi baasil on võimalik näidata, et erinevatest maadest pärinevate parimate teadmiste ning oskuste kombineerimisel suudame toota kõrgekvaliteetseid ravimeid vastuvõetava hinnaga.

Seda mudelit saab edaspidi rakendada mujal ning tuua ravimite hinna sinna, kus see tegelikult peab olema.

RIIN EHIN
Vähiuuringute Tehnoloogia Arenduskeskuse juhataja

RAKESH PANDEY
Bravo Pharma Group

KOLUMN

Brexit painutab euroliitu

Briti välisminister Boris Johnson väitis Brexiti referendumi eel, et Euroopa Liitu (EL) saab tõeliselt reformida ja muuta demokraatlikumaks vaid ei ütlemise kaudu.

Ei on öeldud ja nüüd ongi kätte jõudnud aeg debattideks ELi reformimise teemal. ELi Komisjoni president Jean-Claude Junker, kes senini oli tuntud kui jäik föderalist, pakkus Euroopa Parlamendis esinedes välja viis ELi tulevikustsenaariumi. Nendest võib-olla isegi kaks (keskendumine ühisturule ja mitmekiiruseline liit) võiksid olla vastuvõetavad ka Briti valijate enamusele.

Nelja ELi suurriigi (Saksamaa, Prantsusmaa, Itaalia ja Hispaania) juhid on juba heaks kiitnud mitmekiiruselise koostöö mudeli, mis veel paar aastat tagasi oli täiesti vastuvõetamatu. Seega on ELi Komisjon ja teised ELi suurriigid asunud enese ja kogu ELi positsioonide nõrgenemise hirmus kavandama muutusi ELi poliitikas ja toimimises. ELi varjatud föderaliseerimise asemel on hakatud pakkuma liikmesriikidele suuremat otsustamisõigust, et vältida rahvusluse tõusu ja Brexiti-taoliste meeleolude levimist.

Suurbritannia valitsuse esitatud lahkumisläbirääkimiste positsioonipaber sisaldab eelkõige soovi jääda ELi siseturule nii palju kui võimalik ning maksta selle eest ELi eelarvesse nii vähe kui võimalik. Alles 13. märtsil andis parlament pärast mõningaid katseid muuta EList lahkumine veelgi keerulisemaks valitsusele volituse algatada lahkumisläbirääkimised.

IVAR RAIG
majandusteadlane

Nelja ELi suurriigi (Saksamaa, Prantsusmaa, Itaalia ja Hispaania) juhid on juba heaks kiitnud mitmekiiruselise koostöö mudeli, mis veel paar aastat tagasi oli täiesti vastuvõetamatu.

Pehme ja kõva Brexit

Esmakordsed ning pretsedenti loovad lahkumisläbirääkimised algavad ilmselt juba aprilli alguses, kui ELi Komisjon esitab oma ja liikmesriikide positsioonid lahtusläbirääkimisteks. Briti valitsuse lähtepositsioon on nn kõva EList lahkumine, kuid läbirääkimiste käigus võib see muutuda nii ELi Komisjoni, liikmesriikide kui ka Briti opositsiooni survel nn pehmeks Brexitiks. Kõva Brexit tähendaks näiteks Suurbritannia lahkumist ELi ühisturult ning kaubandussidemete kujundamist Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) reeglite kohaselt. Pehme Brexiti korral jääks Suurbritannia aga ühisturu ja majandusühenduse liikmeks, kuid saaks veelgi enam erandeid ja erikohtlemist ELis.

Briti peaministri Theresa May ja nn Brexiti ministri David Davise jõuliste lähtepositsioonide taga on teadmine, et ükski ELi liikmesriik ei ole otseselt huvitatud Suurbritannia kui Euroopa kõige tugevama armeega ja Saksamaa järel teise majandusvõimuga riigi lahkumisest EList.

Brüssel võib aga panustada sellele, et Brexiti ministri David Davise positsioone hakkab nõrgestama sisepoliitiline olukord Šotimaal ja Põhja-Iirimaal, kus valijate enamus hääletas Suurbritannia ELi jäämise poolt. Šotimaal on juba algatatud protsess iseseisvuse küsimuses uue rahvahääletuse korraldamiseks. Ka Põhja-Iirimaal kavandavad rahvuslased Suurbritanniast eraldumist, kui Suurbritannia hakkab reaalselt EList lahkuma. Theresa May konservatiivide valitsus aga ei taha minna ajalukku Suurbritannia lagundajana.

Suurbritannia EList lahkumise protsessi on juba kahtluse alla seadnud USA uue administratsiooni majandus- ja migratsioonipoliitika. Kui varem lootsid britid Mandri-Euroopaga majanduskoostöö ahendamise vastukaaluks laiendada koostööd USA ja ülejäänud maailmaga, siis nüüd ollakse sunnitud leppima president Donald Trumpi protektsionistliku *America first*-poliitikaga.

Suurbritannia EList lahkumine võib tõrgeteta kulgemise korral lõppeda umbes kahe aasta pärast. Lahutusleping vajab enne selle jõustamist heakskiitu Euroopa Parlamendis ja kõigi liikmesriikide parlamentides. Nii mõnegi parlamendi enamus ei pruugi Suurbritannia lahkumist lahutuslepingu tingimustel ning tolleks ajaks kujunenud poliitilises olukorras toetada.

Eestil erakordne võimalus

Euroopa tuleviku debatt peaks 2019. aastaks olema jõudnud samuti lõpufaasi ehk tõenäoliselt laiapõhjalise Euroopa Tuleviku Konvendi kokkukutsumiseni. Seal võidakse kujundada uued, senisest demokraatlikumad ja efektiivsemad koostööinstitutsioonid ning -poliitikad. Suurbritannia võimalik jäämine ELi liikmeks tähendaks mitte ainult brittide eristaatuse süvenemist ELis, vaid mitmekiiruselise Euroopa koostöömudeli olulist laienemist ja suuremat paindlikkust, millest on huvitatud paljud teisedki riigid.

Sõltumata lahkumisläbirääkimiste tulemustest on Suurbritannia ELi juba paindlikumaks muutnud. Mitmes riigis ees seisvate valimiste ja ELi tuleviku debattide tulemustest sõltub aga edasiste muutuste suund. Eestil on nendes protsessides osalemiseks erakordsed võimalused peatselt algava ELi eesistumise ajal. Sisukate ELi tuleviku debattide tarvis on Eestis vaja valitsusasutuste, kodanikeühenduste ja meedia usaldusväärset ja laialdast koostööd.

KOMMENTAAR

Pensionifondide vara seisab jõude

Pensionifondide süsteemi loomise üks eesmärk väärika pensioni tagamise kõrval oli majanduskasvu ja finantsturgude arengu soodustamine.

15 aastat tagasi loodeti, et pensionifondid hakkavad investeerima Eesti majandusse, elavdades kohalikku majandust. Seni ei ole pensionifondid seda eesmärki sisuliselt täitnud ning riik on asunud pensionisüsteemi muutma.

Eelmise aasta lõpus oli pensionifondide vara väärtus *ca* 3,1 miljardit eurot, millest Eestisse oli paigutatud vähem kui veerand ehk ligi 750 miljonit eurot. See number tundub suur, kuid sellest 575 miljonit eurot lihtsalt seisab arvelduskontol või hoiusel. Pensionifondide varast on investeeritud Eesti majandusse vaid 5,6 protsenti ehk 172 miljonit eurot.

On leitud mitu põhjendust, miks pensionifondid on nii vähe investeerinud kohalikule turule. Näiteks kurdetakse selle üle, et Eestis on liiga vähe investeerimisvõimalusi, kapitaliturg ei ole piisavalt likviidne, välisriikides saab suuremat tootlikkust, investeeringute üle otsustajad ei asu Eestis, seadusega on piiratud pensionifondide investeerimisvõimalusi jne. Eks nendel põhjendustel ole oma tõepõhi all.

MARKO UDRAS
Eesti Kaubandus-Tööstuskoja poliitikakujundamise ja õigusosakonna juhataja

Pensionifondide varast on investeeritud Eesti majandusse vaid 5,6% ehk 172 miljonit eurot.

Samas näitab statistika, et Eestis on mitu pensionifondi, mille varast on üle 40 protsendi paigutatud Eestisse. See näitab, et hea tahtmise korral on võimalik oluliselt suurendada pensionifondide investeeringuid Eesti majandusse. Huvitav oleks teada, kui palju on Põhjamaade pensionifondid investeerinud Eestisse. Kas see summa ületab 170 miljonit eurot?

E nagu eelviimane

Võrdluses teiste ELi liikmesriikidega paistab Eesti silma riigina, kus väga väike osa pensionifondide varast on paigutatud koduriiki. 2014. aastal oli OECD andmetel vaid 22 protsenti pensionifondide varast Eestis. Selle numbri sisse lähevad ka pangakontodel seisvad sajad miljonid eurod. Samas näiteks Poolal ja Rumeenial oli üle 90 protsendi pensionivarast suunatud kohalikule turule, Tšehhil, Saksamaal ja Rootsil üle 85 protsendi ning Taanil ja Suurbritannial üle 70 protsendi. Teistel Balti riikidel oli see number samuti Eestist suurem – Lätil 37 ja Leedul 26 protsenti. See näitaja Läti tasemel tähendaks tänasest *ca* 300 miljoni euro võrra suuremaid pensionifondide investeeringud kohalikku majandusse. Vaid Hollandis on kodumaiste investeeringute osakaal väiksem kui Eestis.

Teiste riikide, sh väikeriikide praktika on näidanud, et peamist eesmärki – suurendada tulevaste pensionäride vara – on võimalik täita ka tehes praegusest suuremas mahus investeeringuid kohalikule turule. Pensionifondides asuvad miljardid eurod oleks hea kapitali allikas, millega pakkuda avaramaid rahastamisvõimalusi ettevõtetele, toetada innovatsiooni, tootlikkust ja uute töökohtade loomist. Nii on võimalik tabada kaks kärbest ühe hoobiga – positiivne mõju Eesti majanduskasvule täiendavate investeeringutega ning pensionifondide vara väärtuse suurenemine.

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon:
(372) 667 0195,
(372) 667 0222

Toimetus:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine

Äripäeva tellija eelised – ostukeskkond privileeg.aripaev.ee ja soodsaim võimalus soetada Äripäeva raamatuklubi raamatuid.
Äripäev veebis: **www.aripaev.ee**
Trükk AS Kroonpress

Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetus kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalisel, majanduslikul, poliitilisel või religioossel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASi Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee või tel (372) 646 3363.

JUHTKIRI

Lätlastega tasub sina peale minna

Eesti maksuameti tugev koostöö Läti maksuametiga on meie huvides: aidakem lätlasi oma IT-kogemusega.

Sellal kui eestlased käivad Lätimaalt alkoholi ostmas ja mahutavad auto pagasiruumi pudelite kõrvale ka toidukraami, on osa sealseid ettevõtteid otsustanud oma firmad siia maksupakku tuua. See on olnud päris lihtne, sest – üllatus, üllatus – info liikumine naaberriikide vahel on suurepärasest kaugel.

Äripäeva meelest tasub Eesti maksuametil ekstra selle nimel pingutada, et koostöö lätlastega suurepäraselt toimima saada. Praegune tava kord kvartalis Läti kolleegidega kokku saada tundub kõnelevat formaalsest lähenemisest või viisakusvisiitide tasemel suhtlemisest.

Tegelikult on vägagi meie huvides, et lätlastel oleks sama tõhus maksuamet kui meil. Parasjagu on nii, et osale Läti ettevõtetele tundub mõistlik Eestisse maksupakku tulla, ent tegelikult leidub kindlasti ka vastupidiseid näiteid, ja pealegi võivad trendid alati pöörduda. Kui Eestil on Läti maksuameti näol käepärast usaldusväärne ja töökas partner, siis laheneks nii mõnigi sabaotsaga naabrite juurde ulatuv probleem palju kergemini.

Lätlaste aktiivsus on Eesti maksuameti poole pöördumiste arvu poolest märksa suurem kui meie vajadus lõunanaabritelt mõne kahtluse asjus informatsiooni nõutada.

Eestlased pöörduvad Läti maksuameti poole oluliselt harvem: ametliku selgituse järgi soovist asjad ettevõtjatega otse suheldes korda saada, tegelikkuses aga ilmselt teadmise tõttu, et lätlastel on oma igapäevatööga muret hulga rohkem kui meil. Esiteks on maksude maksmise kultuur lõunapiiri taga üksjagu kehvem kui meil siin, teiseks aga pole sealne maksuamet ise just ideaalses töökorras ja uusimate e-võimalustega asutus, millega oleks tingimata lust koostööd teha.

Asi seisab raha taga

Äripäeva eilsest kaaneloost selgus, et ühiste registrite toimimise projekt on juba valmis kirjutatud, selle elluviimine aga seisab raha taga. Võib-olla ei peaks meie panus siin tingimata olema jõuga, st rahaga, asja kiiremale edenemisele kaasa aidata, aga kindlasti võiksime rohkem panustada nõuga. Eesti IT-võimekus, kui palju me ise seda ka ei kritiseeri, osutub võrdluses teistega sageli siiski üllatavalt eeskujulikuks.

Ühised e-platvormid ja võimalus teineteise registritest sujuvalt infot kätte saada on meie huvides sama palju kui lätlaste huvides. Ükskõik kumma poole petistel on kõige lihtsam esialgu või ka pikaajalise plaaniga just naabri juurde pageda.

Maksukoostöö valitsuste vahel

Ent ka Eesti ja Läti valitsus võiksid maksumuudatusi plaanides soojemad suhted sisse seada. Muidugi vahetavad rahandus- ja teisedki ministrid omavahel infot niikuinii ja kuuldavasti said Eesti viimased alkoholiaktsiisidki tehtud lootuses, et need on lätlastelgi plaanis. Ent sedakorda läks vähe nihu, lätlased mõtlesid ümber ja alkoholiralli läks käima – seekord Eestist Läti suunas, võib-olla mõne aasta pärast jälle vastupidi. Igatahes tasub teadvustada, et naabrite majandusruumide vahel toimib vähemalt ositi ühendatud anumate printsiip.

Sellest ei järeldu küll tingimata, et meil peaks ühised maksud ja ühised seadused olema, aga näiteks ühist maksuametit on meile soovitatud küll: Läti sõltumatu mõttekoja teadur Daunis Auers on selle mõtte autor. Nii või teisiti: koostöö võiks olla palju lähem, kui ta praegu on. Lihtne ja loogiline. Soomega on maksu- ja muu koostöö käinud kiiremini, saame nüüd lätlastega ka järje peale.

ÄRIPÄEV VEEBIS

Panditulumaksu vigade parandus

Valitsuse plaan takistada kasumi varjatud väljaviimist on õige, aga teostus jätab kõvasti soovida, kirjutab PwC maksuosakonna juht Hannes Lentsius. Seaduse muutmine selleks võib olla õige tee, paraku kaasneb rida elulisi ning õiguslikke küsitavusi.

▶ Ioe Äripäeva veebis: www.aripaev.ee

2500

põllumajanduslikku majapidamist jäi eelmisel aastal vähemaks võrreldes 2015. aastaga. Kokku oli Eestis 16 700 põllumajanduslikku majapidamist.

VASTUKAJA

Konkurentsivõime küsimustele on vastused olemas

Eesti majanduskasvu võtmeks on edenemine ülemaailmses väärtusahelas – Eestis tehtu ja loodu peab muutuma oluliselt väärtuslikumaks ja konkurentsivõimelisemaks.

URMAS REINSALU
justiitsminister, IRL

Töö tootlikkus ja hind peavad kasvama – vaid sellisel juhul saavad kasvada ettevõtlustulu ja palgad. Inimeste sissetuleku kasv tagab pikemas perspektiivis ka avalike teenuste osutamiseks vajalike vahendite piisavuse.

Majanduskasvu tõus ei too kasu mitte ainult riigile kui sellisele, vaid eelkõige selle elanikele. Elanike rikkus ja tootlikkuse suurendamine saavad võimalikuks tehnoloogilise arengu ja teadmistepõhise ettevõtluse, ettevõtlust soosiva ärikeskkonna, sh maksupoliitika, ning inimvara kvaliteedi ehk ettevõtjate ja töötajate teadmiste ja oskuste abil. Meil on potentsiaali suuremaks majanduskasvuks.

Kohustuste hulk ei suurene

Valitsus arutas minu koostatud Eesti konkurentsivõime raportit kabinetinõupidamisel veebruaris. Ma andsin ülevaate, et osa minu esitatud raportis toodud probleeme on ministeeriumid töösse võtnud, osa asju on ära tehtud ja osa vajavad edasist hindamist ning poliitilist otsust.

Majanduskasvu tõusule ja konkurentsivõimelise ärikeskkonda tagamisele aitab kaasa riigi koordineeritud ja järjepidev tegevus. Justiitsministeerium peab tingimusteta vajalikuks, et igas õigusaktis hinnatakse ettevõtja halduskoormust. Iga täiendava kohustuse lisamisel peab ühe võrra ka kohustuste loetelu vähenema.

LOE VEEBIST

Justiitsministri täispikka vastust Äripäeva küsimusele kuidas minister tegeleb konkkurentsivõimie küsimustega: **“Mis ma olen teinud ja mida tuleb teha”**
www.aripaev.ee

toimetaja Juhan Lang
tel 667 0136
juhan.lang@aripaev.ee

MIS ON MIS

KredEx Krediidikindlustuse ekspordiauhind

Antakse välja alates 2014. aastast.
Viimasena pälvis selle börsifirma Harju Elekter, kelle läbimüügist on ekspordi osa 78 protsenti.
Varem on eksporiteo auhind antud puitmajade tootjatele ja E-Piimale.

▶ **Märtsi alguses andis KredEx Krediidikindlustuse juht Meelis Tambla eksporditeo auhinna Harju Elektri juhile Andres Allikmäele.**
FOTO: ANDRAS KRALLA

EKSPORT

Kuidas end laekumata arvete vastu kindlustada?

KredEx Krediidikindlustuse juhi Meelis Tambla sõnul on eksportivatel ettevõtetel arvete laekumata jäämise risk suur isegi Euroopas, kuid nende pakutav teenus kaitseb kõiki piiritaguse äriga tegelevaid firmasid.

INDREK MÄE
indrek.mae@aripaev.ee

Äripäev

"Muidugi on kõige lihtsam osutada teenust nii, et raha on ette makstud, samas on nii Eestis kui ka rahvusvaheliselt rohkem levinud, et müüja väljastab ostjale kauba ning esitab talle mingi kindla maksetähtajaga arve," kirjeldas Tambla turuolukorda. "Sellisel juhul võtab müüja riski, et maksetähtaja saabudes võib ostja olla muutunud majandusolukorra tõttu makseraskustes ega suuda oma kohustust täita."

Et ettevõtete jaoks makseraskustes klientidest tulenevaid riske leevendada, võimaldab KredEx Krediidikindlustus end arvete laekumata jäämise vastu kindlustada. "Meil ei ole siin kohapeal rahvusvahelisi kindlustusseltse, kes seda teenust pakuksid, ning seetõttu otsustas riik seitse aastat tagasi ettevõtteid aidata ja luua meie kaudu Eestis see võimalus," rääkis Tambla. "Nii ei teki olukorda, kus eksportija kardab teha kulutusi, sest ei usalda täies mahus tehingupartnerit," lisas ta.

Lubab leebemat makseaega

Tambla kinnitusel on riigi loodud teenus abiks ka börsiettevõtetele. "Investorid magavad kindlasti rahulikuma südamega, kui teavad, et mõni nende portfellis olev eksportimisega tegelev börsifirma on oma välisostjatega seotud krediidiriskid ära kindlustanud," oli ta veendunud. "Nii on võimalik suunata oma ressurss põhitegevusele ega pea energiat raha kojutoomisele kulutama."

Välismaiste ettevõtetega maksetingimuste läbirääkimine võib Tambla sõnul olla keerukas ning kokkuleppe saavutamise tõenäosus on suurem, kui ettevõte saab ostjale pakkuda hiljem tasumise võimalust. "Sellistes olukordades tekib küsimus, kuidas saada tundmatu välisfirma maksejõulisuse kohta piisavalt informatsiooni – selle hankimine on paljudes riikides keeruline," märkis Tambla. "Meie oleme aga sellele spetsialiseerunud ning teeme koostööd vastavate agentuuride ja infokanalitega."

Eriti suur võib usalduse probleem olla kaugemate Lääne-Euroopa ettevõtetega koostööd tehes. "Lähiturud on kultuuriliselt arusaadavad ning tänu sarnasele maksetraditsioonile on Skandinaaviast ja näiteks Lätist lihtsam partnereid leida," selgitas Tambla ja lisas, et naaberturgudel aktsepteeritakse keskmiselt 20päevase maksetähtajaga arveid. "Aga näiteks Hispaania, Portugal ja Itaalia – seal on traditsiooniline maksetähtaeg 60 päeva ja on täiesti loomulik, et sama palju võidakse arve tasumisel hiljaks jääda," kirjeldas ta erinevusi.

Ka kindlustuslepingu sõlmimisel sõltuvad tingimused peale kindlustusetaotleja partneri finantstausta sellest, millise riigi ettevõttega on tegemist. "Kui räägime riikidest, kus ettevõtetel on majandusolukorra tõttu üldiselt raskem, siis on ka meie kriteeriumid sinna kindlustuse andmisel rangemad," rääkis Tambla.

Eelmisel aastal tuli KredEx Krediidikindlustusel hüvitada 22 kahjujuhtumit kogusummas üle miljoni euro ning kõige suurem kindlustusmaht on neil Skandinaavias, Lätis ja Poolas. "Eelmise aasta lõpus oli meil kindlustatud 4200 ostjat, kelle finantsvõimekust iga päev ka jälgime," ütles Tambla. "Aga makseraskused on siiski pigem ikka ootamatud – näiteks Leedus põles ühe hea finantsseisuga ettevõtte laokompleks koos kontoriga maha ja nad polnud enam võimelised oma kohustusi täitma."

Kuigi Tambla kinnitusel võivad kindlustussooviga nende poole pöörduda kõik hoolimata suurusest või sellest, kas ollakse

näiteks börsil noteeritud, mõeldakse kindlustusleping põhjalikult läbi. Selleks peab kindlustusetaotleja täitma taotlusvormi, milles antakse KredExile informatsiooni, kui suurele müügimahule on siiani krediiti antud ja kui suurt krediidiriski võtta plaanitakse. "Samuti tahame näha prognoose järgnevaks aastaks, teada, kuhu eksporditakse ning millise ajalooga ostjatele," kirjeldas Tambla.

Lihtsast korrektsusest piisab

Samuti sõltuvad kindlustuse tingimused maksetähtaegadest. Mida pikemad need on, seda hoolikamalt kontrollitakse eksportija kliente. "Vaatame kohe üle, kas oleme valmis ostja riski kindlustama, ning lepime kokku põhiraamid, mis süsteemi alusel kindlustus toimib," kirjeldas Tambla. Seejuures on oluline, et kui eksportijal peaks pärast lepingu sõlmimist tekkima uus ostja või klient, tuleb sellest kindlustusseltsi kohe teavitada. "See on lihtne protsess," märkis ta.

Kindlustuslepingu sõlmimise eelduseks peab Tambla seda, et taotleval ettevõttel oleks välja kujunenud kindel krediidipoliitika ning oma arveid suudetaks hallata. "Kui maksetähtaegades ei suudeta isegi järge pidada, on koostöö keeruline," nentis ta. Lisaks peab kindlustusandja oluliseks, et makseviivituste tekkimisel neid kohe teavitataks. "Kui asju iga päev jälgida, siis midagi keerulist ei ole," oli Tambla veendunud.

Korrektse ja nõutud informatsiooni esitamine ning avatud suhtlus on Tambla sõnul olulised hilisemate arusaamatuste vältimiseks, mis võivad väga erandlikel juhtudel lõppeda isegi kindlustuslepingu tühistamisega. Nii näiteks juhtus klaasfassaadide valmistajaga Windoor, mille puhul keeldus KredEx 13,8 miljoni euro suuruse hüvitise väljamaksmisest.

Kuigi selle juhtumi puhul on endiselt käimas praeguseks riigikohtusse jõudnud vaidlus, on Tambla veendumusel, et leping Windooriga tühistati põhjendatult. Sama meelt on olnud ka kaks eelnevat kohtuastet. "Kindlustusselts peab saama õiget ja adekvaatset infot selle kohta, mida kindlustatakse," rõhutas Tambla. "Kui ilmneb, et infot on esitatud valikuliselt, jättes välja asjaolud, mida teades selts lepingut ei sõlmiks, siis loomulikult on meil õigus selline eksiteele viimise tulemusena sõlmitud leping tühistada."

Windoori juhtumi tõttu KredEx Krediidikindlustus oma lepingutingimusi ning suhtlust klientidega muutnud ei ole. "Meie teenus lähtub rahvusvahelisest olemusest ja nii toimetavad kõik suuremad krediidikindlustusandjad," märkis Tambla.

Uus teenus väikeettevõtetele

Tambla tõdes, et praegu pakutavate teenuste seast on väiksematel mikroettevõtetel enda jaoks keeruline sobivat leida. "Olemasolevate variantide raames eeldatakse neilt suuremahulist suhtlust, käivete raporteerimist, milleks paljudel ei pruugi jõudu olla," ütles ta. "Seetõttu töötasime välja lahenduse, mis annab paindliku võimaluse krediidiriskide kindlustamiseks ka mõne töötajaga firmadele."

Samal ajal selgub aga eelmisel aastal koostatud KPMG ja tööandjate keskliidu ekspordiuuringust, et toetada oleks vaja just suuri ja tugevaid ettevõtteid. "Kindlasti sõltub Eesti eksport just suurtest firmadest, kuid selle eelduseks on väikeste firmade juurdekasv, mis arenevad ajapikku suurteks," põhjendas Tambla ka väikeettevõtete toetamise vajadust. Samuti tekib tema hinnangul väikefirmade arenedes juurde uusi töökohti ning areneb tehnoloogia, mille olulisusele ekspordiuuring samuti viitab. "Krediidikindlustus loob võimaluse kasvuks," sõnas Tambla.

Jake Knapp
Kaasautorid John Zeratsky ja Braden Kowitz
klubihind 30,50
tavahind 38,50
SPRINT
Kuidas kõigest viie päevaga lahendada suuri probleeme ja proovida läbi uusi ideid
ILMUB 20. MÄRTSIL
Äripäev
Äripäeva raamatuklubi
pood.aripaev.ee/raamatud

Äripäev
Sobid sellele tööle, kui sa:
• mõtled oma peaga ja sul on alati ideid
• suudad oma head mõtted ka ellu viia
• haarad varmalt telefoni, et kedagi oma heade plaanidega nõusse saada
• suudad end selgeks teha inglise ja – veel parem – ka vene keeles
Oled meie juures rahul, kui soovid:
• võimalust ja vabadust eneseteostuseks ning oma ideede elluviimiseks
• suhelda Eesti tippotsustajatega
• tunda ennast kodus loominguliste ja samas tulemustele suunatud töökaaslaste seas
• vastutust ja alati uusi väljakutseid
Asud tööle Äripäeva ajalehe toimetusse. Sinu, Mari ja Marili korraldada on nii Eesti tähtsaim majanduskonverents Äriplaan, tõeliselt kiiresti kasvanud ettevõtete inspiratsioonikonverents Gaselli Kongress, kui ka hulk erinevaid Investor Toomase sündmusi ja teisi projekte.
Kirjuta meile, kuidas Sinu tulekuga Äripäeva konverentsid veel paremini tööle hakkavad ning pane kiri posti koos CVga hiljemalt 20. märtsiks. Ole loov!
Mari Sarapuu
Äripäeva konverentside programmijuht
Marili Niidumaa
Äripäeva konverentside toimetuse juht
Küsi lisa: 667 0025, marili@aripaev.ee
Äripäeva toimetus otsib
KONVERENTSIDE TOIMETAJAT,
kelle töö on Eesti vingeimate juhtidele ja ettevõtjatele mõeldud ürituste korraldamine ja turundamine

toimetaja Juhan Lang
tel 667 0136
juhan.lang@aripaev.ee

AKTSIA

Kuidas lüpsta aktsionäre – vormel 1 näitel

▲ 2017. aastaks on vormel 1 karussellil uued vormelid ja uued omanikud. Pildil Scuderia Ferrari piloot Kimi Räikkönen.
FOTO: EPA

Maailma ühel populaarsemal spordialal, vormel 1 (F1) võistlustel on aastakümneid olnud kohati lausa krüptiline omanike struktuur, mis paljudele meenutas püramiidskeemi.

FREDY-EDWIN ESSE
kaasautor

Nüüd on sarjal uus ameeriklasest omanik ja F1 aktsiad kauplevad Nasdaqi börsil, kuid skeemitamine läheb edasi ja aktsionäre põhimõtteliselt lollitatakse.

Võttes jutu kokku, siis Formula One Groupi aktsionäridel ei ole tegelikult mingit osa selles sarjas, tegu pole isegi eraldi firmaga, aktsionäridel pole sõnaõigust, F1 õigused võidakse iga kell ära müüa – ja isegi mitte kõrgeima hinna eest – ning tegelikult kontrollib kogu võistlust ameeriklasest miljardär.

Olen varem kirjutanud, et F1 meenutab püramiidskeemi. Eelmise aasta teises pooles otsustas Ameerika meediakontsern F1 ära osta ning selle aasta jaanuaris jõudis võistlussari ametlikult börsile.

Kuid kas ikka jõudis? Kui võis tunduda, et varem oli kuningliku autospordi sarja omanike struktuur keeruline, siis see polnud veel midagi. Jaanuaris viidi lõpule USA meediakonglomeraadi Liberty Media Corporationi (LMC) esimene etapp F1 ülevõtmises. Esimene makse tehti ära, F1 tsaar Bernie Ecclestone visati üle parda ning uued näod määrati ala juhtima.

Kogu selle kompoti lahkamiseks tuleb kõigepealt mõista, mis firma LMC on. Neile kuulub väga lai valik osalusi eri ettevõtetes. Peale F1 kuuluvad LMC-le pesapalliklubi Atlanta Braves ja satelliitraadio teenusepakkuja Sirius XM ning peale selle omab firma osalusi ürituste korraldajas Live Nation ja meediagigantides Time Warner ning Viacom. Kuni eelmise aasta aprillini võisid inimesed osta LMC aktsiaid, mille kaudu saadi kasu või kahju kõigist neist äridest.

Firmat ei oma, kuid riske kannad

Aprillis otsustas LMC nõukogu firma aktsia kolmeks üksteisest mitte sõltuvaks aktsiaks lahku lüüa. Tegu on nii-öelda jälgimisaktsiatega (*tracking stock*), mis jälgivad LMC-le kuuluvaid varasid. Braves Group jälgib peaasjalikult pesapalli võistkonda, Liberty SiriusXM Group raadiofirmat ning Formula One Group vormel 1, Live Nationit, Time Warnerit ja Viacomi.

Praeguse skeemi detailid on maetud sügavale Liberty dokumentidesse, mis firma esitas USA väärtpaberikomisjonile. Seal on kirjas, kuidas igale grupile on määratud kogum ärisid, varasid ja kohus-

HIND

8. septembril teatas Liberty Media, et ostab F1 karusselli

aktsia hind USA dollarites

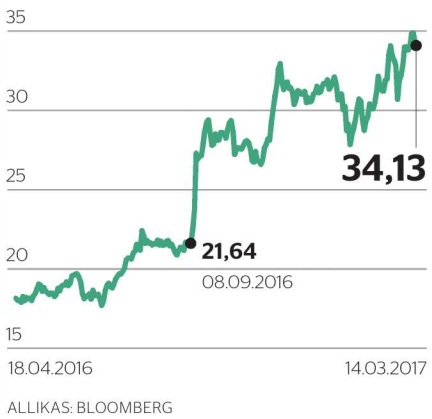

ALLIKAS: BLOOMBERG

Äripäeva Akadeemia

Tulemuslik töökeskkond

Kuidas saavutada pühendunud töö tegemine?

11.04 ja 02.05.2017
Kestus: 0,5+0,5 päeva
Klaas-Jan Reincke

Soodushind Teile on
319 € (km-ga 382,80 €)
Kehtib kuni 22.03.17
Tavahind: 399 € (km-ga 478,80 €)

Info ja registreerimine: Harri Jõgis / tel: 667 0283 / e-post: harri.jogis@aripaev.ee / akadeemia.aripaev.ee

tusi, mida börsil kaubeldav väärtpaber peegeldab, kuid kuna ükski neist gruppidest ei ole iseseisev juriidiline keha, ei saa need omada varasid, emiteerida väärtpabereid ega sõlmida seaduslikke lepinguid.

Lihtsalt öeldes tähendab see, et Formula One Groupi ja teise kahe grupi aktsiate omanikel pole mingit õiguslikku nõuet grupi varadele. Tavaliselt on nii, et kui aktsionärile kuulub 10% aktsiatest, siis ka 10% firmast. Kuid mitte F1 puhul. Esimesena juhtis sellele avalikult tähelepanu ajakirja Forbes kaasautor Christian Sylt.

Formula One Groupi aktsionäridel pole mingit otsest nõuet F1 kommertsõigustele, mille soetamiseks LMC kulutab 8 miljardit dollarit, ega ka näiteks emafirmale Delta Topco kuuluvatele kõrgtehnoloogilistele ülekande- ja teleseadmetele või isegi firma eralennukile. Närvikõdi otsivatel investoritel ei tasu aga meelt heita, sest kuigi Formula One Groupi aktsionäridele ei kuulu mingilgi määral varasid, siis riskid on ikka samad. Dokumentides on kirjas, kuidas Formula One Groupi aktsionärid on tegelikult aktsionärid Liberty Media Corporationis ja neile saavad osaks kõik firma riskid ja kohustused.

Aktsionäridel pole mingisugust võimu

Ehk siis – investor, kes teab vormel 1 ja tahab sellesse investeerida, ei pruugi huvituda või midagi teada pesapallivõistkonnast või raadiomaastikust, kuid talle saavad osaks nende alade riskid ja kohustused. Näiteks kui peaks tekkima olukord, kus Braves ja SiriusXM satuvad suurde hätta, siis Formula One Groupi investeerinud inimene kannatab samamoodi.

Asi läheb absurdsemaks. Kuigi Formula One Groupi aktsionäridele saavad osaks kogu LMC kontserni riskid ja kohustused, ei saa aktsionärid otsest kasu kontserni majandustulemustest, kuna jälgimisaktsiad peegeldavad ainult vastavaid varasid. See pole veel kõik.

Sylt leidis LMC dokumentidest, et LMC võib suvalisel hetkel otsustada ära müüa Formula One Groupi või ülejäänud kahe grupi varad ilma aktsionäridelt küsimata. Mis veel hullem, Delaware'i osariigi seaduste alusel võib juhtkond müüa vähem märkimisväärse osaluse LMCst ilma aktsionäride nõusolekuta.

Kuna F1 emafirmal Delta Topco on LMC meediaimpeeriumis tõepoolest suhteliselt väike osa, siis saab selle vajadusel lihtsalt edasi müüa. Lisaks on LMC dokumentides kirjas, et kui peaks müügiks minema, siis nõukogu pole isegi kohustatud valima aktsionäridele kõige suuremat tulu toovat pakkumist ning aktsionäridel pole mingisugust sõnaõigust müügiprotsessis.

Räägitakse, et F1 on nüüd Bernie Ecclestone'i lahtilaskmise tõttu miljardärist diktaatorist lahti saanud, kuid tegelikkuses juhib seda nüüd veelgi rikkam miljardär, kel on oluliselt suurem kontrolli kogu vormelikarusselli üle.

Moodustub kindlakäeline tiim

Vormel 1 ülevõtmist uurinud Suurbritannia konkurentsiamet jõudis järeldusele, et LMCd kontrollib ainuisikuliselt ameeriklasest miljardär John Malone, kelle vara suurus on Bloombergi andmeil praegu umbes 8,6 miljardit dollarit. Malone'i erakliku eluviisi tõttu pole selge, mis plaanid tal vormel 1ga on. Kuid erinevalt Bernie Ecclestone'ist, kellele 1970ndatel kuulus Brabhami F1 võistkond ja kes oli pidevalt etappidel kohal, pole John Malone seni veel ühelgi etapil kohal käinud.

Malone on määranud vormel 1 juhtima 21st Century Foxi endise presidendi Chase Carey, kes on appi võtnud vormel 1 insaideri ja tiim Schumacheri liikme Ross Brawni ning spordikanali ESPN juhtkonna endise liikme Sean Bratchesi. Nad ehitavad praegu enda ümber tugevat ning pädevatest inimestest koosnevat tiimi ja vormel 1 tulevik tundub üsna helge.

Kuid, palun, hoidke vormel 1st börsil eemale. Tagatipuks on Formula One Groupi aktsia lühend FWONK, mis kõlab nagu elevant oleks joostes oma londi peale astunud ja siis uperkuuti käinud.

TRAHV

Apple'it süüdistatakse Venemaal hinnadiktaadis

Venemaa monopolivastane agentuur teatas, et Apple leppis Venemaal iPhone'ide hinnad ebaseaduslikult kokku, kirjutas Financial Times.

Ebaseaduslikult olid agentuuri otsuse järgi kokku lepitud nii iPhone 5 kui ka 6 hinnad ning USA tehnoloogiaettevõtet võib ähvardada suur trahv. Financial Timesi andmetel ütles Apple Venemaa edasimüüjatele, kui kallilt telefone müüma peab, ja võttis edasimüüjatega ühendust, kui nõutud hinnast kinni ei peetud.

Konkurentsiseaduse rikkumist hakati Venemaal uurima möödunud aasta augustis. Toona lükkas Apple süüdistused tagasi ja teatas, et nende edasimüüjad võivad ise hindu määrata.

Nüüd on Apple'il Financial Timesi andmetel kolm kuud aega, et Venemaa agentuuri otsus kohtus vaidlustada.

Seitse kuud tagasi mõistis Venemaa monopolivastane agentuur ebaausas konkurentsis süüdi Google'i, kellele määrati 7,4 miljoni dollari suurune trahv.

15
protsendini Venemaal saadud müügitulust võib ulatuda Apple'i trahv.

ÄRIPÄEV.EE

KOMMERTSPANKADE INTRESSITOOTED

REKLAAM

Tähtajaline hoius EUR, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	üle 5 aasta	min summa
Danske Bank	kontakteeruge pangaga									
Tallinna Äripank	0,10	0,15	0,20	0,40	0,50/1,50	0,60/1,60	0,70/1,70	-	-	200
Tallinna Äripank (3)	0,25	0,30	0,35	0,55	0,65	0,75	0,85	-	-	200
Citadele Pank	-	-	-	0,01	0,01	0,20	0,35	0,75	-	150
Versobank	0,40	0,50	0,60	0,90	1,00	1,80	1,80	1,80	-	350
DNB	0,01	0,05	0,09	0,18	0,21	0,23	0,28	0,33	-	100
Krediidipank	0,20	0,20	0,20	0,40	0,60	0,80	1,20	1,50	2	100/200 (4)
BIGBANK	0,45	0,50	0,60	0,80	0,80	1,10	1,40	1,60	-	500
BIGBANK	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Inbank	-	-	0,50	0,75	1,00	1,25	1,75	2,00	-	500

Jooksev hoius EUR, %

	keskmiselt kuu jäägilt	kuu püsijäägilt
Danske Bank	kontakteeruge pangaga	
Tallinna Äripank	-	0,00
Tallinna Äripank (3)	-	0,00
Citadele Pank	-	-
Versobank	0,00	0,00
DNB	0,05 (7)	-
Krediidipank	-	0,01
BIGBANK		-
BIGBANK	-	-
Inbank	-	-

Tähtajaline hoius USD, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Danske Bank	kontakteeruge pangaga						
Tallinna Äripank	0,05	0,05	0,05	0,10	0,15	0,20	200
Citadele Pank	-	-	-	0,90	1,00	1,30	200
Versobank	0,30	0,35	0,45	0,70	0,90	1,10	500
DNB	0,10	0,11	0,14	0,29	0,39	0,49	100
Krediidipank	0,20	0,20	0,20	0,40	0,60	0,80	100/200 (4)

Kursid on päeva jooksul korrigeeritavad; (3) personaalpanganduse klientidele; (4) internetipangas/kontoris (7) päevalõpu kontojäägilt, Äripanga jooksva hoiuse intressimäär on nüüd 0%

Pankade kontaktandmed

Citadele Pank Narva mnt. 63/1, Tallinn, tel 770 0000, faks 770 0001, e-post: info@citadele.ee, www.citadele.ee
BIGBANK Rüütli 23, Tartu, tel 1333, faks 737 7582, e-post: bigbank@bigbank.ee, www.bigbank.ee
Versobank Hallivanamehe 4, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
DnB PANK Tartu mnt 10, Tallinn, tel 686 8500, faks 686 8501, e-post: info@dnb.ee, www.dnb.ee
Eesti Krediidipank Narva mnt 4, Tallinn, tel 669 0941, faks 661 6037
Tallinna Äripank Vana-Viru 7, Tallinn, tel 668 8066, faks 668 8065

BALTI ETTEVÕTETE NOTEERIMATA VÕLAKIRJAD

REKLAAM

võlakiri	ISIN kood	emiteerimis-kuupäev	lunastamis-tähtaeg	kupongimäär	intressimakse sagedus	nimi-väärtus, €	emissiooni maht, €
Creditstar	EE3300111038	1.12.2016	1.09.2017	8,00%	kvartaalne	1 000	3 000 000
PlusPlus Capital	EE3300110980	24.10.2016	1.10.2017	10,00%	kvartaalne	100	3 000 000
Finora Capital	EE3300110659	10.03.2015	15.03.2018	9,75%	kvartaalne	1 000	4 000 000
Creditstar	EE3300111046	1.12.2016	1.06.2018	11,00%	kvartaalne	1 000	12 000 000
Mainor Ülemiste	EE3300110691	16.06.2015	26.11.2018	7,00%	kvartaalne	1 000	5 000 000
Uvic	EE3300110782	27.11.2015	27.11.2018	10,00%	kvartaalne	1 000	1 500 000
PlusPlus Capital	EE3300110840	25.01.2016	1.02.2019	13,00%	kvartaalne	1 000	4 000 000
Finora Capital	EE3300110972	22.09.2016	22.05.2019	9,25%	kvartaalne	1 000	1 000 000
PlusPlus Capital	EE3300111079	20.12.2016	1.10.2019	12,00%	kvartaalne	100	5 000 000
luteCredit Europe A8	EE3300111020	28.11.2016	15.10.2019	14,00%	kvartaalne	100	1 000 000
Creditstar	EE3300111053	1.12.2016	1.12.2019	12,50%	kvartaalne	1 000	15 000 000

REDGATE CAPITAL

Redgate Capital AS Pärnu mnt 10, Tallinn 10148, tel 66 68 200, bonds@redgatecapital.eu, www.redgatecapital.eu

FONDID

REKLAAM

LHV Varahaldus

14.03

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a), % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Pensionifond L, EUR	1,60	1,60	1,60	2,62	0,99	3,99	4,02	4,26	466 915 309
Pensionifond M, EUR	1,26	1,26	1,26	1,86	0,63	2,81	3,38	3,76	69 738 966
Pensionifond S, EUR	1,28	1,28	1,28	1,80	-0,14	0,38	2,26	2,62	60 350 046
Pensionifond XL, EUR	1,40	1,40	1,40	3,01	1,25	4,89	4,55	4,96	116 979 723
Pensionifond XS, EUR	1,19	1,19	1,19	1,30	-0,09	0,15	2,27	2,87	20 534 737
Täiendav Pensionifond, EUR	1,61	1,63	1,63	3,28	1,49	6,62	5,86	6,13	9 060 174
LHV Pensionifond 25, EUR	1,09	1,09	1,09	3,94	0,49	2,17	3,09	3,59	12 494 345
LHV Pensionifond 50, EUR	1,30	1,30	1,30	5,55	0,32	2,35	3,87	4,18	223 078 697
LHV Pensionifond Intress, EUR	0,93	0,93	0,93	1,59	-0,07	0,30	1,46	2,35	4 213 715
LHV Pensionifond 100 Pluss, EUR	1,73	1,74	1,74	8,83	-0,08	3,03	5,38	5,85	4 670 503
LHV Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,79	0,80	0,80	2,04	-0,16	-0,08	1,01	1,94	531 372
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	10,83	10,94	10,94		-3,56	-1,22	-6,61	5,87	11 578 125,01
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	9,92	9,82	9,92		4,77	14,35	6,64	3,77	3 795 424,28
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	6,34	6,28	6,34		4,77	14,35	6,64	3,77	-

Nordea Pensions Estonia

14.03

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a), % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Nordea Pensionifond A, EUR	1,12	1,12	1,12	6,35	1,49	7,21	4,82	4,47	208 417 436,49
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,98	0,98	0,98	9,69	2,69	11,61	7,01	5,85	27 966 133,07
Nordea Pensionifond B, EUR	0,99	0,99	0,99	4,04	0,33	3,47	2,8	3	23 012 562,46
Nordea Pensionifond C, EUR	0,88	0,88	0,88	2,24	-0,94	-0,57	1,8	2,11	13 164 538,61
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,55	1,58	1,56	12,83	4,03	16,74	9,4	7,75	10 674 025,00
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,79	0,81	0,80	3,64	0,15	2,94	3,61	3,33	2 270 760,72

Trigon Asset Management

14.03

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a), % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Trigon Balti Fond C, EUR	19,04	19,72	19,33	6,83	1,29	14,05	13,73	8,62	1 492 652,29
Trigon Uus Euroopa Fond C, EUR	29,99	31,05	30,44	11,85	9,07	23,35	9,28	10,99	90 857 044,80
Trigon Venemaa Top Picks Fond C, EUR	23,25	24,08	23,61	21,61	-5,05	64,54	23,52	0,39	16 730 876,96

Fondivalitsejate kontaktandmed

LHV Varahaldus AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee
Nordea Pensions Estonia AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee
Trigon Asset Management AS Viru Väljak 2, Tallinn 10111 tel. +372 667 92 00, www.trigon.ee

Maaklerifirmade kontaktandmed

LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

Äripäev
Tööstusuudised.ee

Äripäev Nr 52 (5650) 16. märts 2017

ISSN 1406-2585

INVESTOR TOOMASE BLOGI

Murepilv Baltic Horizoni kohal

Mulle kirjutasid investorid, kel pole infot fondiga seotud riskide kohta.

Minuga on ühendust võtnud investorid, kellel pole piisavat informatsiooni ja kindlustunnet Baltic Horizon Fundiga seotud riskide ning tuleviku kohta.

Lugejad tahavad teada, millistel juhtudel on fondil õigus dividendipoliitikat muuta ja väljamakseid vähendada. Ja mis peaks juhtuma, et fond kinni pandaks.

"Kas investeeriksid Baltic Horizon Fundi ka täna ja milline on sinu investeerimistees?" uuris üks lugejatest.

Dividend sõltub renditulust

Kuna fondi osakuid leiab ka minu portfellist, haarasin investorite muret kuuldes telefonitoru ja üritasin ka ise Baltic Horizoni juhilt Tarmo Karotamilt vastuseid saada. "Rahalised väljamaksed sõltuvad renditulust, sealjuures majade täituvuse määrast ning objektide laenude tingimustest," ütles ta.

Seega vähenevad dividendimaksed siis, kui Baltic Horizon ei suuda oma portfelli kuuluvaid hooneid välja üürida. Karotam tõdes, et suur vakantsus kõikidel objektidel vähendaks rahalisi väljamakseid, kuid kinnitas, et selle vältimiseks nähakse iga päev vaeva. "Teeme tööd, et hoida meie objektide täituvus maksimaalsel tasemel ning laenude kulud fikseeritud."

Karotam ütles, et portfellis olevate objektide kaalutud keskmine intressikulu langes eelmise aasta lõpuks 2,1 protsendilt 1,7 protsendile ja laenude keskmine pikkus kasvas 2,1 aastalt 2,8 aastale. "Et hoida laenukapitali kaasamisest tulenevaid riske võimalikult madalal, on fondi eesmärk kaasata seda 50 protsendi ulatuses. Eelmise aasta lõpus oli laenukapitali osakaal varade väärtuses 48,8 protsenti," lisas Karotam.

Ühine otsus

Teisele investoreid painavale küsimusele ehk mis alustel saaks fondi likvideerida, vastas Karotam, et see peab olema ühine otsus. Seega saab fondi sulgemist otsustada vaid fondi osakuomanike koosolekul.

> **Risk ja tulupotentsiaal on minu jaoks täpselt tasakaalus.**
>
> investor Toomas

HIND

Baltic Horizoni osak on hetkel teise IPO hinnast madalamal

eurodes

ALLIKAS: BLOOMBERG

Kuna osakuomanike nimekiri pole avalik, tekib minul aga kohe küsimus: kui väikese otsustajate ringi kätte koondub enamik fondi osakutest? Sõltub sellest ju see, kas fondi sulgemine on väikese grupi või laia ringi käes.

Mulle kui investorile teeb aga rõõmu Karotami saadetud statistika, mille järgi on Baltic Horizoni fondi osak pärast Stockholmis noteerimist enim kaubeldud Baltikumi väärtpaberite hulgas 7.–8. kohal. See annab kindlust, et vajaduse tekkimisel õnnestub väärtpaberit ikkagi müüa.

Lisaks on fondi portfellis pikad rendilepingud stabiilsete ettevõtetega, näiteks G4S, mille pankrotistumine on ebatõenäoline ka kriisi ajal. Samuti ei usu ma, et suurtel ettevõtetel oleks soovi kuhugi kolida.

Mõtestan Baltic Horizoni enda jaoks kui pisut suurema riskiga hoiust. Et fondi osakaal moodustab minu portfellist 3,5%, on ligi 7–9% vahemikku jääva oodatava dividenditootluse kohta risk ja tulupotentsiaal minu jaoks täpselt tasakaalus.

Investor Toomas on Äripäeva välja mõeldud tegelane, aga tema käsutuses on reaalne raha, mida ta investeerib finantsturgudele. Toomas alustas tegevust 2002. aasta alguses, mil tema käsutusse anti investeerimiseks miljon krooni. Toomase investeerimisotsused langetab Äripäeva börsitoimetus, investeerimismõtteid jagab investor Toomas Äripäeva tagumisel leheküljel ja veebis.

PORTFELL

Kuidas läheb Toomase investeeringutel?

päevane muutus

–0,30%

väärtus 279 029,42 eurot
53% aktsiad / **40%** raha / **7%** võlakirjad

aktsiate päevane muutus protsentides

Statoil	**1,37**
Olympic EG	0,54
Apple	0,22
Tallink	0,21
Berkshire Hathaway B-aktsia	–0,09
Microsoft	–0,09
Lerøy Seafood	–0,53
Apranga	–0,74
Ryanair	–10,91
Baltic Horizon Fund	**–1,51**

Viimased tehingud

Müüs: 9. jaanuaril 250 iShares Stoxx Europe 600 aktsiat hinnaga 36,36 eurot aktsia. Tehingusumma oli 9090 eurot. Teenustasu oli 14,06 eurot.
Müüs: 9. jaanuaril 442 Ryanairi aktsiat hinnaga 14,68 eurot aktsia. Tehingusumma oli 6488,56 eurot. Teenustasu oli 14,06 eurot.

SINU ARVAMUS

Kommenteeri Toomase investeerimisotsuseid, jaga oma kogemusi või esita küsimusi veebilehel www.aripaev.ee või e-kirjaga aadressil investor.toomas@aripaev.ee

OMX TALLINN

52 nädalat

Tallinna börsi üldindeks, kajastab põhi- ja lisanimekirja aktsiate liikumisi.

1118,94 **+0,28%**

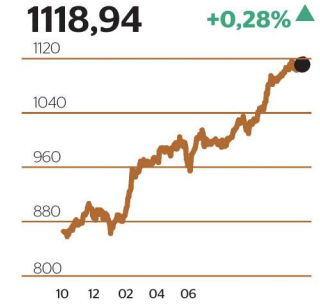

perioodi kõrgeim	1121,19
perioodi madalaim	955,95

LENNUNDUS

Lufthansat ootab ees viis streigivaba aastat

Pikk vaidlus Lufthansa ja tema pilootide vahel on selleks korraks läbi, kirjutas Handelsblatt. Lennufirma ja piloodid sõlmisid töötasu ja pensionide kohta kompromisskokkuleppe. Lufhansa lubas pilootide nõudmistele vastu tulla. Vastutasuks lubasid piloodid, et ei korralda 2022. aasta juunini enam ühtegi streiki. Konflikt Lufthansa ja ettevõtte enam kui 5000 piloodi vahel sai alguse 2012. aastal ning sellest ajast alates on piloodid 14 korda streikinud.
Ettevõtte aktsia tõusis uudise peale börsil 1,7 protsenti. Viimase aastaga on Lufthansa sära aga investorite meelest veidi tuhmunud: aktsia on langenud ühe aasta lõikes 3,8 ning kolme aastaga lausa 23 protsenti.

PANE TÄHELE

Saksa energiatootja sai hiigelkahjumi. Energiahiid E.on teatas eile 16 miljardi eurosest kahjumist, mille põhjustasid endise tütarettevõtte Uniperi ning Saksamaa energiapoliitika tõttu tehtud kulutused.

Ryanair vallutab Ukrainat. Iiri odavlennufirma plaanib juba alates oktoobrist Ukraina-suunalisi lende pakkuma hakata.

Time Warner saab uue omaniku. USA telekommunikatsiooniettevõte AT&T sai Euroopa Liidult loa osta 85,4 miljardi dollari eest meediakontsern Time Warner.

BÖRSIKAUBAD

Kütused 15.03

USD

Nafta IPE, bbl	51,81
Nafta NYMEX, bbl	48,65
Mootoribensiin, t	482,00
Diislikütus, t	453,75
Kerge kütteõli, t	449,25
Masuut (1% väävel), t	294,00
Maagaas Henry Hub, btu, USD	2,938

Põllumajandus 15.03

nael = 453,59 g

Kohv NYBOT, USc/nael	139,60
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	513,00
Kakao NYBOT, USD/t	2091,00
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	146,00
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	407,25

Värvilised metallid 14.03

USD/t

Alumiinium LME	1862,5
Vask LME	5772
Plii LME	2222
Nikkel LME	10130
Tina LME	19605
Tsink LME	2718

Väärismetallid 15.03

USD/unts, unts = 31,105 g

Kuld COMEX	1200,93
Plaatina NYMEX	937,94
Pallaadium NYMEX	745,26
Hõbe COMEX	16,90

VALUUTA

Euroopa Keskpank

Austraalia dollar	AUD	1,407
Bulgaaria leev	BGN	1,956
Hiina jüaan	CNY	7,351
Hongkongi dollar	HKD	8,260
India ruupia	INR	69,917
Jaapani jeen	JPY	122,130
Kanada dollar	CAD	1,434
Korea won	KRW	1222,470
Norra kroon	NOK	9,151
Poola zlott	PLN	4,322
Rumeenia leu	RON	4,544
Singapuri dollar	SGD	1,504
Suurbritannia nael	GBP	0,876
Šveitsi frank	CHF	1,073
Taani kroon	DKK	7,434
Tai baat	THB	37,554
Tšehhi kroon	CZK	27,021
Türgi liir	TRY	3,978
Ungari forint	HUF	311,320
USA dollar	USD	1,063

ALLIKAS: BLOOMBERG KELLA 17 SEISUGA

EUR/SEK ▲
9,5411

EUR/RUB ▼
62,7938

BÖRS

Tallinn 15.03

aktsia	sulgemishind, EUR	muutus eelm, %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	1,240	-2,36	2 745	14,5	4,9%	0,72	0,8%
Baltika	0,312	0,32	10 180	66,6	4,1%	2,74	0,0%
Ekspress Grupp	1,320	0,76	3 280	9,0	9,1%	0,82	3,0%
Harju Elekter	3,450	0,29	3 406	18,4	5,7%	1,04	4,3%
LHV Group	9,580	0,31	1 536	12,7	20,8%	2,65	0,0%
Merko Ehitus	8,850	-0,56	7 292	25,7	5,0%	1,28	7,2%
Nordecon	1,290	0,00	-	13,7	8,9%	1,22	2,3%
Olympic EG	1,860	0,54	39 417	9,8	26,6%	2,59	8,1%
PRFoods	0,398	0,51	6 039	35,2	1,9%	0,68	0,0%
Pro Kapital Grupp	1,980	0,00	-	-	-2,7%	1,29	0,0%
Silvano FG	2,760	0,00	32 927	10,7	24,2%	2,58	3,6%
Skano Group	0,496	0,61	716	105,9	-23,0%	0,49	0,0%
Tallink Grupp	0,958	0,21	2 918	14,6	5,4%	0,79	8,4%
Tallinna Vesi	13,900	0,72	15 026	15,1	19,4%	2,94	6,5%
Tln Kaubamaja	9,450	0,32	20 000	15,0	15,4%	2,31	4,2%
Trigon PD	0,600	8,11	300	128,2	-2,1%	1,12	0,0%
Baltic Horizon Fund	1,308	-1,51	11 988	-	-	-	-

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud koondkasumi emaettevõtja osa põhjal

Riia 15.03

aktsia	sulgemishind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Grindex	4,84	0,83	12,7	0,4	-
Latvijas Gaze	8,49	0,00	11,6	0,6	-
Olainfarm	9,23	-0,43	11,9	1,4	-

Helsingi 15.03

aktsia	hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Alma Media	-	-	-		
Citycon	2,22	0,09	12,3	0,9	8,9
Elisa Comm.	32,70	0,00	20,3	5,4	4,3
Finnair	4,19	-0,24	-	0,6	-
Fortum	-	-	-		
HKScan	3,39	-0,88	-	0,5	4,1
Kesko	-	-	-		
Neste Oil	33,76	0,51	-	2,3	3,0
Nokia	4,99	0,20	-	1,4	-
Olvi	25,74	0,19	16,4	2,6	2,7
PKC Group	23,20	-0,17	35,64	3,6	3,0
Stockmann	7,30	0,00	-	0,5	-
Stora Enso	10,95	1,20	-	1,5	-

Vilnius 15.03

aktsia	sulgemishind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Apranga	2,68	-0,74	-	2,8	4,5
City Service	-	-			
Invalda	4,200	2,44	-	1,0	-
Linas Agro	0,655	0,77	16,0	0,6	-
Panevezio Statybos	0,974	1,14	-	1,5	-
Siauliu Bankas	0,515	1,78	1,9	1,1	-
Snaige	0,225	0,00	-	0,4	-
TEO LT (Telekomas)	-	-	-		

Ekspress Grupp ▲
+0,76%

Arco Vara ▼
–2,36%

LOE VEEBIST
Värsked börsiuudised: **www.aripaev.ee/bors**
Turuülevaade: **investor.aripaev.ee**